PROGRAM
Centra pre deti a rodiny pri SLVS Dialničná cesta 3 , Senec
/ ďalej iba centrum /
Platný od 16.02.2024

a) kontaktná adresa a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj centra

Súkromné liečebno-výchovné sanatórium Dialničná cesta 3, 903 01 Senec
Riaditeľ CDR : PhDr. Natália Dobrotková mail: socialna@slvs-senec.sk
Zodpovedná osoba: Mgr. Katarína Ulehlová, mail: cd@slvs-senec.sk

pohotovostné č.: tel .0902 969 057, 0910 660 658

b) adresa miesta vykonávania opatrení

Diaľničná cesta 3, Senec – pobytové opatrenia § 45 ods. 1 písm. a) – NO, VO, ÚS
ambulantné opatrenia § 45 ods. 1 písm. b), písm. c)
Chrastince č. 1 – pobytové opatrenia § 45 ods. 1 písm. a)- NO, VO, ÚS
Chrastince č. 3001 – pobytové opatrenia § 45 ods. 1 písm. a) – NO, VO, ÚS
Chrastince č. 5 – pobytové opatrenia § 45 ods. 1 písm. a) – NO, VO, ÚS
Mierové námestie 2/11 Senec – ambulantné opatrenia § 45 ods. 1 písm. b), písm. c)

c) účel centra podľa § 45 ods. 1 písm.a) až písm. d) zákona

1. **§ 45 ods.1 písm. a)** - opatrenia dočasne nahrádzajúce prirodzené rodinné prostredie dieťaťa
2. **§ 45 ods. 1 písm. b)** - výchovné opatrenia podľa § 12 ods. 1 písm. b)
3. **§ 45 ods.1 písm. c)** - opatrenia predchádzajúce vzniku prehlbovania a opakovania
   a. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo v náhradnom rodinnom prostredí
   b. porúch psychického, fyzického alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, v náhradnom rodinnom prostredí, v širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch

d) druh vykonávaných opatrení

1. **Pobytové opatrenia pre dieťa**
   na základe rozhodnutia súdu NO,VO,ÚS (Chrastince), NO, VO, ÚS (Senec)
   na základe odporúčania ÚPSVaR na dobrovoľný pobyt

2. **Ambulantné opatrenia:**
   - Výchovné opatrenia podľa § 12 ods. 1 písm. b), Zákona č. 305/2005 Z. z
     - odborná diagnostika /špeciálnopedagogická , psychologická/

   - Výchovné opatrenia podľa § 37 odsek 2, písm. d, Zákona č. 36/2005 Z.z.
     - iné odborné poradenstvo /psychologické a špeciálno-pedagogické/

- Iné opatrenia podľa § 11 ods. 3, písm. b 3. bod a ods. 3, písm. d Zákona č. 305/2005 Z.z po odporučení príslušného ÚPSVaR, OSPODaSK

  - na vykonávanie odborných metód zameraných na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov vyskytujúcich sa v rodine a v medziľudských vzťahoch podľa § 11 ods. 3 písm. b) 3. bod
  - poradensko - psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách podľa § 11 ods. 3 písm. d.

e) <u>forma vykonávania opatrení podľa § 45ods. 4 zákona</u>

<u>Pobytová forma pre dieťa</u> - miesta výkonu: Senec, Chrastince 1, Chrastince 3001 a Chrastince 5

<u>Ambulantná forma</u> - miesta výkonu: Mierové námestie 2/11 Senec
Diaľničná cesta 3, Senec

f) <u>opis cieľovej skupiny centra</u>

1. <u>pobytová forma</u>

a) miesto výkonu Chrastince 1 a 5 - ide o koedukované centrá určené pre deti vo veku od 6 rokov, ktoré vyžadujú výkon opatrení v prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa Zákona č. 305/2005.

- deti na základe súdneho rozhodnutia (NO , VO, ÚS)
- deti na dobrovoľnom pobyte na základe dohody *

b) miesto výkonu Senec – je určené pre**:**

- chlapcov vo veku od 10 rokov navštevujúci druhý stupeň základnej školy s problémovým správaním, v rodinnom alebo v školskom prostredí ** - na základe súdneho rozhodnutia (NO, VO, ÚS)
- mladí dospelí
- deti na dobrovoľnom pobyte na základe dohody *

c) miesto výkonu Chrastince 3001 – ide o priestory centra pre 5 mladých dospelých,

* **umiestnenie detí na základe dohody, ak je to vhodné a účelné bude realizované v samostatne usporiadanej skupine v zmysle § 51 ods. 3. orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa § 59. V jednej samostatnej skupine bude možné umiestniť maximálne 3 deti na základe dohody. V diagnostickej skupine max.2 deti**

** Ide o poruchy aktivity a pozornosti, sekundárne problémy spojené s vývinovými poruchami učenia, záškoláctvo, výchovné problémy, nerešpektovanie autorít a spoločenských noriem, rizikové správanie, experimentovanie s návykovými látkami, komunikačné problémy, poruchy emocionálneho a sociálneho vývinu

Pri pobytovej forme nepracujeme :

- s dievčatami vzhľadom na účel zariadenia
- deti s látkovou, alebo nelátkovou závislosťou
- s deťmi ktoré majú primárne telesné postihnutie
- s deťmi s mentálnou retardáciou, ktoré musia byť vzdelávané vo variante – B, C.
- s deťmi s pervazívnymi vývinovými poruchami (detský autizmus a iné) Aspergerov syndróm
- s deťmi s duševnými poruchami (psychotické poruchy, schizofrénia a iné)
- s deťmi primárne s poruchami príjmu potravy
- s deťmi primárne s CAN syndrómom

2. ambulantná forma - výchovného opatrenia podľa § 12 zákona ods. 1, písm. b, Zákona č. 305/2005 Z.z. a § 37 odsek 2, písm. d, Zákona č. 36/2005 Z.z.

miesta výkonu: Senec ,

- **pre dieťa** s poruchami správania – ide problémové správanie: záškoláctvo dieťaťa, klamstvá, úteky z domu, prejavy agresie
  s výchovnými, sociálnymi a inými problémami v rodine a v škole, ako sú medzigeneračné spory v rodine, zmena školy, návrat dieťaťa do rodiny po ukončení pobytu v zariadení, problém so sociálnym začlenením sa dieťaťa, dopad konfliktu pri rozvode/rozchode na dieťa
  s neurotickými a emočnými poruchami
  so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami
- **pre plnoletú fyzickú osobu** podľa § 44 písm. a podľa § 59 ods. 1 písm. b) - NOS, pestún, poručník a pre rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa podľa § 59 ods.1 písm. c)
  - špeciálno-pedagogické a psychologické poradenstvo pre rodičov, alebo zákonných zástupcov dieťaťa s neurotickými a emočnými poruchami a špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
  - sprevádzanie rodiny s dieťaťom, ktoré vykazuje problémové správanie alebo poruchy správania

3. ambulantná forma - iné opatrenia - podľa § 11 ods. 3, písm. b 3. bod , ods. 3, písm. d
miesta výkonu: Senec

- **pre dieťa** - preklenutie záťažových situácií v rodine - konflikt medzi členmi rodiny, strata rodiča, súrodenca, či inej blízkej osoby, zvládnutie vývinových kríz
  - problémy s identitou
  - dopad konfliktu pri rozvode/rozchode na dieťa
  - ADHD/ADD, vývinové poruchy učenia
  - neurotické a emočné poruchy
  - kritické obdobie adolescencie, puberty

- **pre plnoletú fyzickú osobu -** podľa § 44 písm. a podľa § 59 ods. 1 písm. b) – NOS, pestún, poručník a pre rodiča alebo osobu ktorá sa osobne stará o dieťa podľa § 59 ods.1 písm.c)
    - špeciálno-pedagogická a psychologická podpora, individuálne stretnutia zamerané na korekciu problémových oblastí dieťaťa
    - psychologické poradenstvo pre rodičov, alebo zákonných zástupcov dieťaťa s neurotickými a emočnými poruchami
    - špeciálnopedagogické poradenstvo a sprevádzanie rodiny s dieťaťom, ktoré vykazuje problémové správanie alebo poruchy správania či učenia
    - nehody, ochorenia, príchod nového člena do rodiny
    - generačný konflikt
    - vytvorenie alebo obnova vzťahovej väzby
    - riešenie konfliktov v rodine
    - rozvod/rozchod rodičov

g) dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, podľa § 48 a podľa § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až písm. d)

V centre pre deti a rodinu - miesto výkonu Senec pri pobytovej forme na základe dohody sa opatrenia podľa § 47 a podľa § 48 zameriavajú na deti - chlapcov s poruchami správania od 10 rokov veku navštevujúci 2. stupeň ZŠ. Špecializujeme sa na prácu s chlapcami od II. stupňa ZŠ po 18 rok veku, v prípade nariadenia ústavnej starostlivosti až po ich osamostatnenie. Starostlivosť poskytujeme aj deťom s mentálnou retardáciou, ktoré sú vzdelávané vo variante A.

Vylúčenie vykonávania opatrení v súvislosti s cieľovou skupinou:

V centre pre deti a rodinu v Senci pri pobytovej forme nepracujeme :

- s dievčatami vzhľadom na účel zariadenia
- deti s látkovou, alebo nelátkovou závislosťou
- s deťmi ktoré majú primárne telesné postihnutie
- s deťmi s mentálnou retardáciou, ktoré musia byť vzdelávané vo variante – B, C
- s deťmi s pervazívnymi vývinovými poruchami (detský autizmus a iné) Aspergerov syndróm
- s deťmi s duševnými poruchami (psychotické poruchy, schizofrénia a iné)
- s deťmi primárne s poruchami príjmu potravy
- s deťmi primárne s CAN syndrómom

V centrách pre deti a rodinu - miesto výkonu Chrastince 1, Chrastince 3001 a Chrastince 5 pri pobytovej forme na základe dohody sa opatrenia podľa § 47 a podľa § 48 zameriavajú na prácu s deťmi vo veku od 6 do 18 rokov, v prípade nariadenej ústavnej starostlivosti až po ich osamostatnenie. Starostlivosť je poskytovaná chlapcom a aj dievčatám, deťom mentálne v norme aj deťom s mentálnou retardáciou, ktoré sú vzdelávané vo variante A.

Vylúčenie vykonávania opatrení v súvislosti s cieľovou skupinou:

nepracujeme:

s deťmi s poruchami správania

s deťmi s látkovou, alebo nelátkovou závislosťou

s deťmi ktoré majú primárne telesné postihnutie
s deťmi s mentálnou retardáciou, ktoré musia byť vzdelávané vo variante – B, C
s deťmi s pervazívnymi vývinovými poruchami (detský autizmus a iné)
s deťmi s duševnými poruchami (psychotické poruchy, schizofrénia a iné)
s deťmi primárne s poruchami príjmu potravy
s deťmi primárne s CAN syndrómom

V centre pre deti a rodinu v ambulantnej forme - miesto výkonu Senec

Opatrenia podľa § 59 sa zameriavame na poradenstvo pre deti od II. stupňa ZŠ po osamostatnenie, mladých dospelých po návrate zo zariadenia a poradenstvo pre rodičov a zákonných zástupcov dieťaťa, alebo osoby, ktorým je dieťa zverené do opatery. Primárne sa zameriavame na dieťa v krízovej situácii, dieťa v rodinnom konflikte, dieťa s poruchou správania, ADD/ADHD, dieťa s neurotickými a emočnými poruchami.

Neposkytujeme - poradenstvo deťom mladším ako 10 rokov veku
- psychodiagnostiku pre právne účely
- stanovovania dg v zmysle MKCH 10
- vyšetrenie školskej zrelosti
- posúdenie rodičovských kompetencií v otázkach zverenia dieťaťa
- právne a finančné poradenstvo
- mediačné riešenie konfliktov
- prípravu na náhradnú rodinnú starostlivosť/žiadateľa, dieťaťa a posudzovanie vhodnosti žiadateľa o NRS
- nácvik rodičovských zručností
- poradenstvo deťom, ktoré si vyžadujú špecializovaný program pre deti s látkovou, alebo nelátkovou závislosťou, deťom, ktoré majú primárne telesné postihnutie, deťom s mentálnou retardáciou, ktoré musia byť vzdelávané vo variante - B, C, deťom s pervazívnymi vývinovými poruchami (detský autizmus a iné), deťom s duševnými poruchami (psychotické poruchy, schizofrénia a iné) deťom primárne s poruchami príjmu potravy a deťom primárne s CAN syndrómom

h) celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra

Celkový počet miest v Centre je spolu 63 miest z toho:

- **Chrastince 25 miest a z toho:**
  2 samostatne skupiny, kde je spolu 20 miest, z toho 6 miest je vyčlenených na dobrovoľné pobyty na odporúčanie ÚPSVaR, OSPODaSK
  1 samostatná skupina pre mladých dospelých- 5 miest (určená pre deti, ktoré v CDR končia ÚS)

- **Senec 38 miest a z toho:**
  1 samostatná diagnostická skupina (odborná diagnostika), kde je 8 miest, z toho 2 miesta sú vyčlenené pre dobrovoľné pobyty na odporúčanie ÚPSVaR, OSPODaSK
  3 samostatné skupiny, kde je spolu 30 miest z toho 9 miest je vyčlenených pre dobrovoľné pobyty na odporúčanie ÚPSVaR, OSPODaSK

i) <u>opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu</u>

<u>miesto výkonu Chrastince 1</u>

Ide o rodinný dom s prístavbou a 2 samostatnými vchodmi V hlavnej časti je 5 izieb. Každá izba má svoje sociálne zariadenie so sprchovým kútom a WC . Izby sú uzamykateľné a dospelý vstupuje do izby za prítomnosti dieťaťa, ktoré v izbe býva. V hlavnej časti sú ďalšie spoločné priestory, ktoré pozostávajú z kuchyne, spoločenskej miestnosti, kde deti trávia spoločné chvíle podľa záujmu a potreby a ďalej sa tam nachádzajú administratívne a prevádzkové priestory, kde spadá miestnosť pre zamestnancov, práčovňa, pracovňa psychológa, sklad a sociálne zariadenie určené pre návštevy.

K domčeku patrí pozemok s rozlohou 35 árov. Nachádza sa na ňom ovocný sad, malé hospodárstvo /ovečky/, ohnisko so sedením, trampolína, detské ihrisko. K domčeku patrí záhrada a vonkajšie priestory určené na relaxáciu. Vstupná bránka sa zamyká, aby sa do objektu nedostali nepovolané osoby, ktoré by mohli ohroziť deti v Centre.

<u>miesto výkonu Chrastince 3001</u>

Ide o prístavbu rodinného domu so samostatným číslom domu a samostatným vchodom, ktorý je upravený podľa potrieb CDR a určený pre mladých dospelých. Nachádza sa na spoločnom pozemku s existujúcim CDR Chrastince č. 1. Priestory pozostávajú z chodby, sociálneho zariadenia, obývačky spojenej s kuchynským kútom a 2 izieb. K prístavbe patrí aj pozemok s rozlohou 35 árov. Nachádza sa na ňom spomínaný ovocný sad, malé hospodárstvo /ovečky/, ohnisko so sedením,

<u>miesto výkonu Chrastince 5</u>

Ide o samostatný rodinný domček s rozlohou 157,98 m^2. V domčeku sa nachádzajú 3 izby, chodba, samostatná kuchyňa, denná miestnosť, kancelárie, kúpelňa, 2x WC pre deti, 1x WC pre zamestnancov, práčovňa, kotolňa a skladové priestory. Celý pozemok má rozlohu 3 989 $m^{2.}$

<u>Miesto výkonu Senec</u>

Priestory Centra sú v zrekonštruovaných budovách bývalých vojenských kasárni, ktoré má SLVS prenajaté od mesta Senec. V hlavnej budove sú smostatne oddelené priestory pre CDR. Ide o 4 skupiny. Každá skupina má svoju obývaciu miestnosť, spálne, sociálne zariadenie, kuchyňu a jedáleň.

<u>Na stretávanie sa rodičov/blízkych</u> osôb s dieťaťom slúži návštevná miestnosť ktorá sa nachádza na prízemí hlavnej budovy. Na prízemí hlavnej budovy je ešte ošetrovňa a terapeutická miestnosť.

Centrum v Senci je zamerané na riešenie porúch a problémov detí v správaní. Sú v ňom umiestňovaní výlučne chlapci od 5. ročníka ZŠ/ŠZŠ variant A do 18 rokov. Mnohé z detí sú pod liečbou psychofarmakami, resp. sú v sledovaní u pedopsychiatra, preto aj organizácia Centra je prispôsobená tejto skutočnosti. V Centre je obslužný personál, ktorí zabezpečuje obslužné činnosti, ktoré nemožno vykonávať s deťmi z dôvodu zabezpečenia ich bezpečnosti nakoľko sa jedná o deti s rizikovým vývinom a správaním /sebadeštrukčné tendencie, iné agresívne prejavy/. Preto sa snažíme eliminovať všetky krízové situácie a predmety, ktoré by mohli viesť k ohrozeniu

zdravia a bezpečnosti detí. Z dôvodu zabezpečenia bezpečnosti detí je potrebné zabezpečiť nad deťmi dohľad nepretržite. Preto povinnosťou pedagogického zamestnanca je mať deti neustále pod dohľadom, no zároveň zabezpečiť dieťaťu maximálne možnú mieru súkromia.

Ak dieťa prejaví potrebu mať súkromie, zabezpečuje to vychovávateľ/odborný zamestnanec - ktorý má dieťa v starostlivosti. Terapeutická miestnosť sa využíva aj na požiadanie dieťaťa - ak chce realizovať telefonát v súkromí, alebo si jeho aktuálny psychický stav vyžaduje pokoj a odlúčenie od skupiny. Dieťa môže požiadať na vytvorenie priestoru, kde môže byť osamote (ale v blízkosti službukonajúceho vychovávateľa alebo psychológa).

Osobná hygiena

Každá skupina má k dispozícií svoje sociálne zariadenie. Kvôli bezpečnosti klientov je na blízku vychovávateľ . Dieťa môže požiadať o asistenciu pri vykonávaní hygieny (pri nedostatočnej mobilite, slabých hygienických návykoch a pod.). Osobná hygiena sa vykonáva min. 2x denne – ráno a večer, prípadne i častejšie - podľa potreby jednotlivých detí a situácie na skupine.

Klienti centra v Senci majú možnosť využívať

- vonkajší areál s rozlohu 12 ha. Jeho súčasťou sú vonkajšie športoviská, telocvičňa, technické dielne, kaplnka Sv. Filipa Neryho, lezecká stena, farma so zvieratami /kone/
- posilňovacie stroje, ošetrovňu , terapeutickú miestnosť
- každá skupina má svoje políčko, kde si pestuje rôzne bilinky, zeleninu,

V oboch centrách zachovávame právo na súkromie pri písaní, alebo čítaní poštovej korešpondencie. Každé dieťa môže bez obmedzenia prijímať a odosielať korešpondenciu. Toto právo mu je zabezpečované prostredníctvom jeho vychovávateľa, ktorý mu prišlú korešpondenciu odovzdá. Dieťa si korešpondenciu otvára a číta samo. Zachovanie listového tajomstva je právom dieťaťa ktoré v centre rešpektujeme a taktiež je právom dieťaťa po jeho zvážení sa o obsah listu podeliť s kým uzná samo za vhodné.

Deti majú okrem listovej formy možnosť komunikovať prostredníctvom mailov, SMS správ a cez sociálne siete. Využívame aj možnosti komunikácie cez SKYPE, rôzne aplikácie, aby sa s príbuznými a blízkimi osobami mohli vidieť aj online formou.

Kontakt s rodinou počas návštevy, cez telefón, alebo rôzne aplikácie, SKYPE sa odohráva tiež v súkromí. Klient centra môže požiadať o asistenciu psychológa/vychovávateľa pri písaní/čítaní listu, prípadne pri kontakte s rodinou. Ak dieťa,prípadne odborný tím zamestnancov vyhodnotí, že kontakt s rodinou (osobne/telefonicky) je pre dieťa rizikový, môže byť návšteva, alebo telefonický kontakt asistovaný - bude prítomný odborný zamestnanec centra, ktorý do spisovej dokumentácie mal. dieťaťa uvedie túto skutočnosť a dôvody asistovanej návštevy.

Osobné veci klientov sú uzamknuté v miestnosti pre vychovávateľov. Prístup k ním má dieťa podľa potreby.

j) počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4, ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods.

5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi

0dborný tím – pre ambulantnú formu – Senec

liečebný pedagóg/špeciálny pedagóg	VŠ –liečebná/špeciálna pedagogika	II.st . VŠ	Senec
psychológ	VŠ-psychológia	II.st VŠ	Senec
sociálny pracovník	VŠ sociálna práca	II.st VŠ	Senec
odborný pracovník	VŠ a výcvik	II.st.VŠ	Senec

Odborný tím pre pobytovú formu zabezpečujúci odbornú a sociálnu starostlivosť v CDR Senec môže byť zložený

Pozícia/ úväzok	vzdelanie-	miesto výkonu
Minimálne 1,75 sociálny pracovník	VŠ – sociálna práca II.st. VŠ	Senec
Minimálne 1,25 psychológ	VŠ -psychológia II.st VŠ	Senec

zamestnanci zabezpečujúci starostlivosť v SUS - CDR Senec

Minimálne 5 zamestnanci v 1 SUS, z toho minimálne dvaja kvalifikovaní vychovávatelia s pedagogickým vzdelaním v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 1/2020 o kvalifikačných predpokladoch pg. a odb. zamestnancov a ostatní zamestnanci

Odborný tím pre pobytovú formu zabezpečujúci odbornú a sociálnu starostlivosť v CDR Chrastince môže byť zložený

Pozícia/ úväzok	vzdelanie-	miesto výkonu
Minimálne 1 Psychológ	VŠ-psychológia II.st	Chrastince
Minimálne 1 sociálny pracovník	VŠ –soc. práca II.st	Chrastince
Minimálne 1 sociálny pracovník alebo asistent SP na SS MD (podľa paragrafu 6 ods. 2)	VŠ –soc. práca II.st/I.st.	Chrastince

zamestnanci zabezpečujúci starostlivosť v SUS - CDR Chrastince 1, 5 :

Minimálne 5 zamestnanci v 1 SUS, z toho minimálne dvaja kvalifikovaní vychovávatelia s pedagogickým vzdelaním v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 1/2020 o kvalifikačných predpokladoch pg. a odb. zamestnancov a ostatní zamestnanc

Služby iných zariadení ktoré stabilne využíva CDR Senec:

- odborná špeciálno-pedagogická diagnostika v CPP v Senci
- terapeutické služby: hipoterapia , muzikoterapia, arteterapia

- ambulancia psychiatra pre deti a dorast Senec
- ambulancia pediatra pre deti a dorast

Služby iných zariadení ktoré stabilne využíva CDR Chrastince:

- odborná špeciálno-pedagogická diagnostika v CPP Veľký Krtíš
- ambulancia psychiatra pre deti a dorast Lučenec
- psychiatrická ambulancia Veľký Krtíš
- ambulancia klinickej a poradenskej psychológie Veľký Krtíš

k) <u>opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra</u>

Rodičia, deti a akékoľvek iné fyzické osoby ktorí prídu do kontaktu s Centrom v ambulantnej či pobytovej forme sa môžu oboznámiť s programom nášho centra nasledujúcimi spôsobmi:

- ✓ Na webovej stránke zariadenia
- ✓ Pri prvej návšteve sú rodičia spolu s dieťaťom ústne oboznámení s programom
- ✓ Program centra je verejne dostupný na výveskách, web
- ✓ Z informačných letákov
- ✓ Z informácií na ÚPSVaR, OSPODaSK

Dieťa na pobyt prijíma sociálny pracovník spolu so psychológom dieťaťa, ktorí oboznámia dieťa spolu s rodičom s internými predpismi centra, s návštevným poriadkom a s programom centra pričom je vyhradený dostatočný priestor na kladenie otázok a vysvetlenie jednotlivých častí /príjem dieťaťa trvá minimálne 3 hodiny/. Zamestnanci oboznámia prítomných s konkrétnymi odbornými výchovnými metódami, ktorými sa vykonávajú opatrenia centra v priamom kontakte s maloletým i rodičmi. Vyjasnia si vzájomné očakávania k efektívnej spolupráci v prípade. Zamestnanci tiež poskytnú informácie o možnostiach priebežného kontaktovania sa zákonného zástupcu s maloletým, a to telefonicky, mailom a písomne a informácie o organizácii návštev.
Pri príchode dieťaťa do centra na základe výchovného opatrenia v ambulantnej či pobytovej forme, neodkladného opatrenia alebo ústavnej starostlivosti či dobrovoľného pobytu na odporúčanie ÚPSVaR, OSPODaSK je deťom okrem oboznámenia a vysvetlenia našich interných noriem objasnený aj spôsob akým sa bude výkon rozhodnutia vykonávať. Takže dieťa vie, na aký dlhý čas bude u nás umiestnené, aké správanie je prijateľné a aké už nie. Dieťa aj rodič sú oboznámení so systémom výhod, ktoré plynú z hodnotiaceho systému. Každý víkendový pobyt dieťaťa doma je plánovaný, dopredu s rodičom konzultovaný. Centrum dohodne s rodičom dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor - miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania, s prihliadnutím na potreby dieťaťa a taktiež možnosti a schopnosti rodiča dieťaťa.

Po príchode dieťaťa na samostatnú skupinu vychovávateľ počas adaptačného obdobia, ktoré trvá spravidla 1 mesiac oboznamuje postupne dieťa s pravidlami na skupine, fungovaním pošty, vreckového, návštevami, používania telefónu a pod. Počas adaptačného obdobia je v CDR Senec

kontakt s rodinou realizovaný cez listy, ale rodič, zákonný zástupca dieťaťa sa môže informovať o dieťaťi u odborného zamestnanca pravidelne.

Pri ambulantnej forme sú rodičia, deti a akékoľvek iné fyzické osoby už pri prvom kontakte s odborným zamestnancom centra informované o programe centra a pravidlách jednotlivých sedení.

l) opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Metódy pobytovej formy poskytovania starostlivosti

A/ Starostlivosť špeciálneho/liečebného pedagóga:

V centre pre deti a rodiny v Senci pri pobytovej forme liečebný pedagóg sa špecializuje na prácu s klientom formou :

- prípravy na vyučovanie
- individuálnych stretnutí zameraných na korekciu problémových oblastí dieťaťa

V centre pre deti a rodinu Chrastince je v prípade potreby starostlivosť špeciálneho/liečebného pedagóga zabezpečená externe v CPP, CŠPP

Špeciálny /liečebný liečebný pedagóg:

V rámci pobytovej formy počas adaptácie klienta na zariadenie (do 30 dní) sa zameriava na oblasť stránok, ktoré ovplyvňujú jeho školskú úspešnosť. Hlavným zmyslom je poskytnúť komplexný profil dieťa v oblasti školských zručností, opis jeho slabých a silných stráno, ako i návrh intervencií optimálneho prístupu k dieťaťu v procese prípravy na vyučovanie. Špeciálno-pedagogickú diagnostiku vykonávame v spolupráci s CPP

Ak dieťa prichádza do zariadenia s aktuálnou správou so špeciálno-pedagogického vyšetrenia z kmeňovej CPP, akceptujeme závery a odporúčania danej poradne.

Ak dieťa neabsolvovalo špeciálno-pedagogické vyšetrenie a pokladáme to za potrebné, po konzultácii so zákonným zástupcom dieťaťa iniciujeme vyšetrenie v CPP

Rediagnostika

Rediagnostické vyšetrenia vykonávame podľa individuálnej potreby klienta so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Uskutočňujeme ho ak je dôvod indikovaný pedagogickým, odborným zamestnancom, alebo rodičom klienta.

Špeciálno-pedagogický/liečebno-pedagogický plán

Špeciálny/liečebný pedagóg si každého klienta so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami zaradí do svojej starostlivosti. Novému klientovi pomáha v procese adaptácie na prostredie centra. Postupuje podľa **plánu špeciálno-pedagogickej/liečebno-pedagogickej starostlivosti** a výchovnej práce s klientom.

Prostredníctvom vyhodnocovania plánu dostáva spätnú väzbu od pedagogických zamestnancov, na základe týchto informácií a stretnutí s klientom vypracováva ďalšie odporúčania, ktoré plán výchovnej práce s klientom aktualizujú.

B / Starostlivosť psychológa

Každému klientovi v Centre pre deti a rodinu pri SLVS Senec je zabezpečená psychologická starostlivosť, ktorú možno rozdeliť na:

(1) psychologickú diagnostiku
(2) psychologické poradenstvo
(3) psychologické aktivity (muzikoterapia, a hipoterapia, arteterapia)
(4) iné pracovné činnosti psychológa

Odborná spôsobilosť psychológa
Psychológ pracujúci v zariadení centra spĺňa kvalifikačné predpoklady určené Zákonom č. 305/2005 Z.z. Povinné adaptačné vzdelávanie je povinný ukončiť do dvoch rokov odo dňa vzniku pracovného pomeru, pričom tento proces upravuje vnútorná smernica centra.
Následne pracuje samostatne a v rámci zvyšovania svojej odbornej spôsobilosti je povinný zúčastňovať sa pravidelnej supervízie a vzdelávacích aktivít, ktoré súvisia s povahou ním vykonávanej práce.

Spisová dokumentácia psychológa
Psychológovia vykonajú všetky opatrenia, aby k záznamom klienta nemali prístup žiadne z neoprávnených osôb. Spisová dokumentácia je súčasťou spisu dieťaťa a uchováva sa v zmysle platného zákona o registratúre a archivácii 10 rokov od uloženia do archívu (v zmysle Zákona č. 395/2002 o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

1 Psychologická diagnostika pri pobytovej forme starostlivosti o klientov

Do jedného mesiaca (30 dní), najneskôr však do 3 mesiacov, po nástupe do zariadenia dieťa absolvuje vstupnú psychologickú diagnostiku, ktorá pozostáva zo zhodnotenia
(1) intelektových schopností (pokiaľ nie sú k dispozícii platné výsledky z predchádzajúcej psychologickej diagnostiky intelektových schopností)
(2) kognitívnych schopností (najmä pamäť, pozornosť)
(3) osobnostných charakteristík (napr. vlastnosti osobnosti, psychodynamické súvislosti, konflikty a nespracované témy)
(4) sociálneho prostredia (rodinné prostredie, školské prostredie, kamarátske vzťahy, širšie socio-ekonomické súvislosti)
Psychologická diagnostika je vykonávaná kvalifikovaných psychológom a to klinickými metódami (pozorovanie, rozhovor, anamnéza a analýza spontánnych produktov) aj štandardizovanými testovými metódami (napr. testy inteligencie, špeciálnych schopností, projektívne a kresebné metódy, dotazníky a škály).
Cieľom psychologickej diagnostiky je
(1) zistenie pravdepodobných príčin prezentovaných problémov u dieťaťa, či už na strane osobnostnej alebo sociálnej
(2) zhodnotenie najvhodnejších spôsobov riešenia daných problémov vrátane prehodnotenia vhodnosti umiestnenia dieťaťa v našom zariadení
(3) stanovenie odporúčaní pre zamestnancov, ktorí zabezpečujú starostlivosť o dieťa, prípadne odporučenie realizácie ďalších potrebných vyšetrení
(4) stanovenie prognostických záverov

Pred začatím psychologickej diagnostiky je dieťa v súlade s etickými štandardami profesie psychológa ústne oboznámené s dôvodmi a povahou psychologického vyšetrenia a jeho cieľmi. Dieťa je informované o dobrovoľnosti jeho výpovedí, povahe a obmedzeniach povinnosti mlčanlivosti zo strany psychológa. Dieťa má právo sa k jednotlivým otázkam vyjadriť do tej miery, ako uzná za vhodné.

Informovanie ohľadom výsledkov psychologickej diagnostiky. Po vyhodnotení výsledkov psychologického vyšetrenia bude dieťa aj rodič na osobnom stretnutí primeraným spôsobom informovaný o výsledkoch vyšetrenia. O výsledkoch vyšetrenia zákonných zástupcov a dieťa informuje odborný pracovník centra, ktorý má dieťa a rodinu v starostlivosti. V špecifických prípadoch môže byť prizvaný aj psychológ vykonávajúci diagnostiku.

Opakovaná psychologická diagnostika sa vykonáva u tých klientov centra, kde si to vyžaduje ich emočný stav alebo na žiadosť inej inštitúcie oprávnenej diagnostiku žiadať.

V prípade potreby inej odbornej psychodiagnostiky (napr. špeciálno-pedagogickej, logopedickej) navrhne psychológ zariadenia riaditeľovi centra potrebu tejto diagnostiky. Realizácia sa následne dohodne s príslušným zariadením poskytujúcim daný typ diagnostiky.

Výsledky psychologickej diagnostiky budú súčasťou osobného spisu každého klienta. Psychológovia vykonajú všetky opatrenia, aby k záznamom klienta nemali prístup žiadne z neoprávnených osôb. Spisová dokumentácia psychológa vrátane psychologickej diagnostiky sa uchováva v zmysle platného zákona o registratúre a archivácii 10 rokov od uloženia do archívu (v zmysle Zákona č. 395/2002 o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

2.3. Psychologické poradenstvo a psychologické aktivity v rámci pobytovej formy starostlivosti

Psychologická starostlivosť je poskytovaná ihneď od nástupu klienta do centra, t. j. ihneď po príchode alebo najneskôr do 48 hodín psychológ realizuje psychologickú intervenciu, ktorá má za cieľ podporiť a stabilizovať klienta a predbežne zhodnotiť aktuálny stav klienta. Následne poverený psychológ vykonáva tento skríning najmenej štyrikrát do mesiaca počas pobytu dieťaťa v centre. Priebeh procesu adaptácie je súčasťou plánu psychologickej starostlivosti o klienta.
V prípade potreby poskytuje poskytuje odbornú pomoc mladému dospelému.

Koordináciu jednotlivých metód starostlivosti o klienta a rodinu a koordináciu činnosti členov odborného tímu (psychológ, sociálny pracovník, špeciálny pedagóg atď.) zabezpečuje tzv. sprevádzajúca osoba. O tejto osobe je rodina aj dieťa ústne informované pri prijatí do centra. Je im poskytnutý kontakt na túto osobu a informácie ohľadom možnosti kontaktovania tejto osoby. Informácie o sprevádzajúcej osobe sú zaslané aj príslušnému úradu SPODaSK.
Intenzitu a zloženie jednotlivých foriem práce s klientom a rodinou určuje psychológ na základe individuálnych potrieb daného klienta. Plán realizácie týchto aktivít je súčasťou plánu psychologickej/terapeutickej starostlivosti o klienta. Vypracováva sa u každého dieťaťa na základe výsledkov z psychodiagnostiky a úloh vyplývajúcich z porád centra, výchovných výsledkov a prípadových konferencií a IPROD-u vyhodnocovaného raz mesačne.

Psychologickú starostlivosť o klienta v rámci pobytovej formy starostlivosti o klientov centra možno rozdeliť na (1) individuálnu a (2) skupinovú formu práce. V rámci individuálnej psychologickej starostlivosti je realizované:

Individuálna forma práce:

a) *psychologické poradenstvo* - odborná pomoc pri riešení aktuálnych osobných, sociálnych, profesijných a výchovných problémov, ktoré sa vyskytnú pri pobyte v centre vrátane krízových intervencií
b) *psychologické aktivity* indikované podľa princípu užitočnosti a vhodnosti, zabezpečované alebo sprostredkované centrom
    - hipoterapia ktoré využíva prostredie okolo koní a kontakt s koňom za cieľom pozitívne ovplyvniť správanie k sebe samému i okoliu, jeho emócie a myslenie, podporiť procesy učenia. Táto metóda sa realizuje len pre Centrum v Senci,
    - arteterapia - súbor umeleckých techník a postupov, ktoré majú okrem iného za cieľ zmeniť sebahodnotenie človeka, zvýšiť jeho sebavedomie, integrovať jeho osobnosť a priniesť mu pocit zmysluplného naplnenia života
    - muzikoterapia - použitie hudby alebo hudobných elementov (zvuku, rytmu, melódie harmónie) kvalifikovaným odborníkom pre klienta alebo skupinu v procese, ktorého účelom je uľahčiť a rozvinúť komunikáciu, vzťahy, učenie, pohyblivosť, sebavyjadrenie, organizáciu a iné relevantné terapeutické zámery.
    - ergoterapia - odborná, zámerná a cieľavedomá aplikácia manipulácie s materiálnym okolím (napríklad manipuláciu s predmetmi, surovinami a materiálmi) použitú za účelom pomôcť ľuďom zmeniť ich správanie, myslenie, emócie či osobnostnú štruktúru spoločensky i individuálne prijateľným smerom

Skupinová forma práce

V rámci skupinovej formy práce sú kľúčovou formou ***skupinové sedenia***, sú realizované minimálne raz týždenne a vedie ich dvojica kvalifikovaných odborných zamestnancov centra. Účinnosť tejto skupinovej formy je založená na javoch spojených so skupinovou dynamikou, najmä na korektívnom pôsobení spätnej väzby skupiny, interpersonálnom učení nápodobou a sociálnej podpory zo strany skupiny. Tieto sedenia majú za cieľ rozvíjať a podporiť adaptívne spôsoby reagovania a žiadúce zmeny.

4. Iné pracovné činnosti psychológa

Starostlivosť o rodinu

Práca s rodinným systémom je kľúčovým faktorom úspechu pri riešení problémov dieťaťa. Zámerom práce s rodinným systémom je predovšetkým adresovať a optimalizovať faktory na strane rodinného prostredia, ktoré stoja v systéme podporujúcom problém klienta. Na druhej strane samotná rodina sa často nachádza v záťažovej situácii, často multifaktoriálne podmienenej. Tieto problémy môžu na rodinu vplývať už dlhodobo a stať sa ešte viac zjavnými v situácii umiestnenia dieťaťa do zariadenia.

Prácu s rodinami možno rozdeliť podľa cieľa práce na:

a) *psychologické a výchovné poradenstvo* - optimalizácia výchovného vedenia rodičov, ozrejmenie príčin a spôsobov riešenia problémov dieťaťa, podpora zvládania záťažových situácií a adaptívny spôsob riešenia konfliktov, optimalizácia komunikácie v rodine atď.
b) *rodinné konzultačné stretnutia* - od poradenstva sa odlišujú povahou využívaných prostriedkov. Zatiaľ čo poradenstvo je viac zamerané na poskytovanie rád, postupov a informácií, v rámci konzultačných stretnutí sa využívajú prostriedky ako napr. uvedomenie a získanie náhľadu, korektívna emočná skúsenosť, spracovanie emócií, predsudkov, myšlienkových predpokladov a vnútorných konfliktov jednotlivých členov. Skúma sa vplyv týchto faktorov na fungovanie rodinného systému a v rámci bezpečného prostredia dochádza ku jeho zmene. Povaha jednotlivých prostriedkov sa odvíja od charakteristík daného problému.

C/ Starostlivosť vychovávateľa

Základným východiskom výchovného pôsobenia v rámci pobytovej formy starostlivosti sú režimové opatrenia a využívanie vhodných výchovných metód, ktoré majú individuálnu aj skupinovú formu.

1. režimové opatrenia: časový harmonogram, systém hodnotenia
2. individuálna forma: metódy uvedené nižšie
3. skupinová forma: realizované vplyvom skupiny

Režimové opatrenia

Časový harmonogram
Štruktúrovanie dňa pomáha maloletým lepšie plánovať svoju činnosť a prispieva k získaniu rutiny práce s časom a vlastnými kapacitami. Vďaka tomu má maloletý možnosť podávať lepší výkon, čo prispieva k zmene správania a zvyšovaniu pocitu vlastnej hodnoty.

Systém hodnotenia
Slúži pre dávanie spätnej väzby k správaniu maloletého, čím pomáha kognitívnej diferenciácii vhodného a nevhodného správania, pôsobí motivačne dôsledkami vyplývajúcimi z hodnotiaceho systému, čím dochádza k žiadúcim zmenám aj na behaviorálnej úrovni.

Individuálna forma výchovného pôsobenia
Výchovná metóda je cieľavedomé usporiadanie činností vychovávateľa a vychovávaného, v ktorých sa realizujú stanovené výchovné ciele.
Metódy sa stanovujú pre každé dieťa individuálne, vzhľadom na jeho možnosti a prihliadajúc na individualitu každého zvlášť. Metódy práce sa vo všeobecnosti líšia v závislosti na cieli výchovy a môžu sa zameriavať na jednu z nasledujúcich oblastí alebo ich kombináciu:

A. metódy zamerané na intelekt (napr. vysvetľovanie a presviedčanie)
B. metódy zamerané na city (napr. povzbudenie, ocenenie)
C. metódy zamerané na vôľu (napr. metóda cvičenia)

Predpokladom pre úspešné výchovné pôsobenie je dôkladné pozorovanie zo strany vychovávateľa a všetkých zúčastnených. Uvedené je realizované nasledujúcimi spôsobmi:
a) priame pozorovanie - napr. pri priamej výchovnej činnosti
b) nepriame pozorovanie - z výsledkov jednotlivých činností, napr. pri výtvarnej alebo pracovnej činnosti
c) nepriame pozorovanie pomocou rozhovoru (interview) - zdieľanie informácií na rôznych úrovniach medzi odbornými zamestnancami, ktoré sa uskutočňuje pravidelne v podobe:

- každodenných porád vychovávateľov
- denných hodnotení, kde sa vymieňajú informácie medzi dennými vychovávateľmi, pedagógmi a psychologickými zamestnancami
- porád, kde sa stanovujú individuálne plány rozvoja osobnosti dieťaťa - uskutočňované minimálne raz mesačne
- hodnotiacich porád, na ktorých sa zúčastňujú všetci odborní a pedagogickí zamestnanci - realizované v týždenných intervaloch

Pri pozorovaní má vychovávateľ možnosť vidieť silné a slabé stránky dieťaťa. Na základe zistení z pozorovania vie podávať klientovi okamžitú spätnú väzbu, ponúknuť korektívnu skúsenosť, alebo iný spôsob reagovania v danej situácii. Taktiež má vychovávateľ možnosť kedykoľvek komunikovať prípadné problémy a zistenia s odbornými zamestnancami zariadenia.
Metódy individuálneho výchovného pôsobenia:

1. Metóda persuázie - dávanie argumentov s cieľom zmeniť názor dieťaťa na danú problematiku. Pri diskusných výmenách má dieťa príležitosť počuť názor dospelého, v prípade skupinovej diskusie môže počuť aj názory rovesníkov. Pri pobytovej forme vychovávateľ aktívne podporuje schopnosť kritického myslenia a schopnosti zmýšľať sa nad vecami. Vychovávateľ má možnosť sledovať kvalitu prípravy do školy, úroveň vedomostí a aktívne pomáhať pri zlepšovaní doterajších zručností a získavaní nových.

2. Metóda mravného hodnotenia, povzbudenia – s cieľom upevniť žiadúce prejavy a správania

   Deti a mladiství umiestneni v CDR trávia veľa času s vychovávateľom. Vychovávateľ má veľa priestoru rozprávať s nimi, vytvoriť si vzťah a navodiť bezpečné prostredie, ktoré uľahčí a podporí emočné prežívanie. Takto môže dôjsť ku korektívnej skúsenosti a zmene v správaní.

3. metóda cvičenia a navykania – s cieľom zlepšiť a posilniť vnútorné zdroje a podporiť schopnosť vytrvania pri aktivite

   V rámci režimových povinností v sa vytvára príležitosť pracovať na vôľových vlastnostiach. Deti sa jednak samé zapájajú do činností, ale tiež majú možnosť sledovať ostatných a učiť sa od nich. Režimové povinnosti sú pravidelné činnosti, takže nie sú vnímané ako tresty, ale ako súčasť bežného dňa.

4. Metóda rozhovoru

Konfrontácia: Vychovávateľ upozorňuje deti na rozdiely a rozpory v ich tvrdeniach, správaní, v chápaní seba i iných. Môžu sa dostať s vychovávateľom aj do vzájomnej konfrontácie, keď každý z nich zastáva iné internalizované stanovisko. To je príležitosť k nácviku robenia kompromisov a akceptácie odlišných názorov, ktoré však nenarúšajú slobodu iných členov skupiny, prípadne spoločnosti ako takej.

Reflexia - Vychovávateľ odráža to, čo povedalo dieťa, preformulováva jeho odpovede, aby stimuloval ďalší klientov vhľad a sebareflexiu, ostáva v rámci klientovej výpovede, môže formulovať jasnejšie a precíznejšie ako klient alebo vybrať z výpovede klienta dôležitú pasáž. Reflexia sa niekedy označuje ako nedirektívna interpretačná technika.

Jednotlivé výchovné metódy sú zamerané na:
- **vzdelávanie** detí v oblasti rozvoja sociálno-psychologických zručností
- **stabilizáciu emocionálneho prežívania**
- **získavanie zručností** v komunikácii (verbálnej i neverbálnej
- **sebapoznávanie**, empatické prežívanie a stimuláciu sociálneho učenia
- **zvyšovanie právneho povedomia a zodpovednosti** - znižovanie priestupkového správania a trestnej činnosti, Aktivity výchovnej časti sa realizujú formou komunitných sedení, rozhovormi, riadenými rozhovormi, prednášok, praktických činností, inštruktáži a hraním rolí (dramatickým prevedením záťažových situácii). Práve dramatické prevedenie jednotlivých situácii – hranie rolí je taká efektívna metóda, pri ktorej si dieťa uvedomuje pozitívny i negatívny postoj konkrétnej navodenej situácie

Skupinová forma výchovného pôsobenia

Základom je využívanie prirodzených procesov (skupinová dynamika), ktoré sa zákonite v skupine objavujú a ich cielené využívanie za účelom výchovného pôsobenia.

Výchovná skupina – príchodom maloletého do skupiny, ktorej správanie je už vedené v žiaducich hraniciach správania vplyvom sociálneho učenia dochádza k osvojovaniu si nových vzorcov správania.

Denné hodnotenia - Každé dieťa je vo svojej skupine denne hodnotené svojim kmeňovým vychovávateľom a ostatnými členmi skupiny. Dieťa samotné a pomocou vychovávateľa rekapituluje svoje správanie počas celého dňa, hodnotí sa a je hodnotené. Vychovávateľ nehodnotí len individuálne, ale využíva aj štruktúru a dynamiku skupiny. Dieťa dostáva veľmi dôležitú spätnú väzbu a učí sa sebareflexii. Hodnotenie končí bodovaním správania, ale jeho súčasťou je i povzbudenie a motivovanie k lepšiemu správaniu.

Rada detí – Klienti majú možnosť ovplyvňovať dianie v skupine nielen počas Tribúny, ale každá výchovná skupina má jedného svojho zástupcu/hovorcu/, ktorý predkladá návrhy a požiadavky riaditeľke . Klienti sa môžu vyjadrovať ku kvalite podávaných jedál, čistote v zariadení, k pestrosti záujmových krúžkov, k vyplneniu voľného času a iným aktivitám, o ktoré by mali záujem, aby sa v zariadení uskutočnili. Učíme tak klientov väčšej zodpovednosti a participácii.

Tribúna- stretnutie všetkých detí na skupine a o, dborných zamestnancov zvyčajne je vedená pedagogickým zamestnancom na skupine. Hlavným cieľom stretnutia je diskusia ohľadom hodnotení správania pokrokov a prípadných problémov v správaní klientov za uplynulý týždeň. Tribúna taktiež slúži na otvorené zdieľanie informácií ohľadom diania v skupinách. Stretnutia sa konajú raz týždenne. Hodnotenie každého klienta sa opiera o výsledky z hodnotiacej porady, ktorá jej predchádza. Na porade sa zúčastňujú odborní a pedagogickí zamestnanci. Hodnotenie je komplexným súborom úspechov a nezdarov klientov počas uplynulého týždňa v škole,

v režimových činnostiach a voľnočasových aktivitách. Hodnotenie odzrkadľuje možnosti a schopnosti každého klienta individuálne.

Klub

Je kolektívna forma práce s klientmi zameraná na rozvíjanie a uplatňovanie hravosti, fantázie, kreativity a spontánnosti. Poskytuje významné diagnostické postrehy, vytvára priestor na uvoľnenie tenzie, relaxáciu, umožňuje sebapoznávanie, empatiu. V rámci klubu sa využíva najmä hra, hádanky, muzikoterapia, dramatoterapia.

Záujmovékrúžky

Poskytujú klientom priestor na uplatnenie svojich záujmov, talentu, tvorivosti, možnosti vyniknúť. Klienti môžu relaxovať v krúžku podľa vlastného výberu.

D / Sociálna práca v zariadení pri pobytovej forme starostlivosti:

Centrum vykonáva sociálnu prácu ako odbornú činnosť, vykonávanú sociálnym pracovníkom, alebo asistentom sociálnej práce. Pri výkone sociálnej práce centrum uplatňuje prístupy zodpovedajúce cieľu vykonávanej sociálnej práce a poznatkom odboru sociálnej práce s využitím odborných metód práce v centre ako zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva sociálnu prácu ako **súbor odborných činností** a to:

- koordinácia odborného tímu centra
- vedenie prípadových konferencií v CDR
- komunikácia pred prijatím klientov – zhodnotenie možnosti centra vykonávať pobytové opatrenia na základe súdneho rozhodnutia a odporúčania orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kuratela ďalej len „OSPODaSK“
- zber informácií o dieťaťi pred umiestnením (externá komunikácia), príprava dieťaťa na prijatie do zariadenia
- komunikácia s orgánom OSPODaSK - pred, počas, ako aj po ukončení pobytu klientov v centre
- komunikácia s rodičom dieťaťa – pred, počas, prípadne aj po ukončení pobytu klienta v centre
- komunikácia s dieťaťom – pri príjme, počas pobytu, prípadne aj po jeho ukončení udržiavanie kontaktu s klientom, ak o to prejaví záujem a je to v jeho najlepšom záujme
- poskytovanie individuálnych konzultácií mal. deťom v zariadení v prípade potreby
- komunikácia s mladým dospelým – počas pobytu v zariadení, prípadne aj po ukončení pobytu klienta v centre s jeho súhlasom, poskytovanie potrebného poradenstva
- podieľanie sa na komunitnej a skupinovej práci s mal. deťmi v CDR
- podieľanie sa na činnosti v súvislosti s riešením životných situácií dieťaťa
- realizuje príjem klientov do zariadenia
- zostavuje plán vykonávania opatrení pobytovou formou v spolupráci s dieťaťom a rodičom dieťaťa, alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa a aj ich zapojenie do vykonávania opatrení v centre, vypracovanie uvedeného plánu je potrebné do 5 pracovných dní od prijatia klienta
- podľa plánu vykonávaných opatrení sociálny pracovník koordinuje vykonávanie jednotlivých opatrení a ich poskytovanie

- zabezpečuje evidencia klientov v aplikácií VYSU
- vedenie vykonávania opatrení OSPODaSK v spisovej dokumentácií klienta
- zabezpečenie sociálno-právnej ochrany dieťaťa v zariadení (v zmysle Plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou)
- získavanie informácií o krátkodobých pobytoch detí
- aktívna účasť na poradách zariadenia, na odborných a pracovných stretnutiach súvisiacich s výkonom práce
- účasť na supervíziach v zariadení a vzdelávacích aktivitách súvisiacich s výkonom práce
- spracovávanie štatistických hlásení pre nadriadené orgány, ako aj pre interné potreby zariadenia

Sociálny pracovník v centre, prostredníctvom sociálnej práce poskytuje:
- Sociálne poradenstvo (viac v časti sociálne poradenstvo)
- Špecializované sociálne poradenstvo pre dieťa a rodinu
- Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov
- Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností
- Pomoc a podpora klientov pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života
- Pomoc, ktorá má predchádzať krízových situáciám dieťaťa v jeho prirodzenom, alebo náhradnom rodinnom prostredí, alebo širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch

Asistent sociálnej práce poskytuje sociálne poradenstvo a ďalšiu odbornú pomoc mladým dospelým.

Centrum **poskytuje sociálne poradenstvo** dieťaťu a rodičom dieťaťa, alebo osobe ktorá sa osobne stará o dieťa, ako odbornú činnosť zameranú na pomoc dieťaťu a jeho rodine v nepriaznivej sociálnej situácií vykonávané formou základného a špecializovaného sociálneho poradenstva.

Základným sociálnym poradenstvom poskytovaným v centre je posúdenie povahy problému dieťaťa a jeho rodiny, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a odporúčanie, alebo sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Poskytujeme pri pobytovej aj ambulantnej forme.

Špecializovaným sociálnym poradenstvom poskytovaným v centre je zistenie príčin vzniku problému v rodine a následné poskytnutie konkrétnej odbornej pomoci.

Sociálne poradenstvo je poskytované centrom počas celej doby vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre dieťa a jeho rodinu v centre alebo po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu OSPODaSK.

Formy poskytovaného sociálneho poradenstva: individuálna, skupinová

Najčastejšie používané metódy sú: rozhovor, pozorovanie, analýza informácií od klienta, poradenstvo, distribúcia iným odborníkom, podpora rodiny, prevencia, osveta.

V atmosfére dôvery je **cieľom procesu sociálneho poradenstva**, ktorý prebieha v jednotlivých etapách riešenie problémovej situácie v rodine zmena životných postojov a podpora klientov riešiť svoje problémy.

Sociálne poradenstvo sa poskytuje tiež mladému dospelému počas celej doby starostlivosti v centre až do jeho osamostatnenia, teda zabezpečenia si bývania a jeho schopnosti samostatne sa živiť. Sociálne poradenstvo je poskytované mladému dospelému do 25 roku veku nepretržite,

prípadne aj po odchode z centra dovŕšením plnoletosti, alebo ukončení dohody o starostlivosti, ak mladý dospelý po dovŕšení plnoletosti uzavrel s centrom túto dohodu. Centrum s mladým dospelým udržiava kontakt aj po jeho odchode z centra na základe jeho súhlasu a poskytuje mladému dospelému potrebné poradenstvo v prípade potreby.

Informačné poradenstvo poskytujeme blízkej osobe dieťaťa, alebo osobe, ktorá je dieťaťu známa a má záujem, aby sa dieťa opakovane, krátkodobo zdržiavalo mimo centra v jej prítomnosti.

Metódy ambulantnej formy poskytovania starostlivosti

Spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Ambulantná starostlivosť sa vykonáva v priebežnej koordinácii činnosti so spolupracujúcimi subjektami. Jedná sa predovšetkým o komunikáciu s ÚPSVaR. V tomto prípade sa obe inštitúcie opierajú o plán ambulantnej starostlivosti špecifikovaný na potreby konkrétneho prípadu. Centrum komunikuje pred osobným kontaktom s klientom s ÚPSVaR pre zaistenie anamnestických údajov, neskôr ho informujú o stave vecí a odporúčaniach podľa potreby priebežne osobne, telefonicky a písomne. Zároveň pravidelne v súlade s internou normou Ústredia PSVaR písomne vyhodnocujú stav každého jedného prípadu a uvádzajú svoje odporúčania. Po ukončení spolupráce centrum zasiela záverečnú písomnú správu ÚPSVaR. S inými stranami, najmä ako sú psychiatrické ambulancie a iné akreditované subjekty, komunikuje centrum priebežne podľa potreby.

A/ Ambulantná forma starostlivosti po odporúčaní orgánu SPODaSK podľa § 11 ods.3, písm. b 3. bod a písm. d, podľa § 44a Zákona č. 305/2005 Z.z. - priamej práce s klientom 20 hodín - príloha moduly č. 3,4,6 minimálne 10 hodín, maximálne 30 hodín / jedno odporúčanie

B/ § 45 ods. 1 písm. b) Ambulantná formu starostlivosti na základe výchovného opatrenia podľa § 12 zákona ods. 1, písm. b, Zákona č. 305/2005 Z.z. - priamej práce s klientom 6 hodín – príloha modul č.1,2 , minimálne 5 hodín, maximálne 20 hodín

C/ § 37 odsek 2, písm. d, Zákona č. 36/2005 Z.z. **-** priamej práce s klientom 20 hodín - príloha modul č. 5 , minimálne 10 hodín, maximálne 30 hodín / jedno výchovné opatrenie

Jednotlivé metódy popisujeme nižšie pri danej forme ambulantnej starostlivosti.

Metódy ambulantnej formy starostlivosti po odporúčaní OSPODaSK podľa § 11 ods. 3, písm. b 3. bod a písm. d, Zákona č. 305/2005 Z.z.

Špecifické problémy , ktoré centrum rieši:

- Poruchy správania
- Problémové správanie dieťaťa
- ADHD/ADD

- Vývinové poruchy učenia
- Neurotické a emočné poruchy

Krízové situácie, ktoré centrum rieši: Ide o krízové udalosti životného cyklu:

- náročné rodinné udalosti
- obdobie adolescencie, puberty
- životné krízy
- smrť alebo strata blízkej osoby
- rozvod/rozchod rodičov
- vývinová kríza
- hľadanie identity

A/ Starostlivosť špeciálneho/liečebného pedagóga:

V centre pre deti a rodinu ambulantnou formou sa špeciálny/liečebný pedagóg špecializuje na prácu s klientom formou:

- špeciálno-pedagogické poradenstvo pri výchovných problémoch, individuálne stretnutia zamerané na korekciu problémových oblastí dieťaťa
- sociálno-pedagogická podpora
- špeciálno-pedagogické poradenstvo, psychologické poradenstvo pre deti, rodičov, alebo zákonných zástupcov dieťaťa s neurotickými a emočnými poruchami
- odborné poradenstvo a sprevádzanie rodiny s dieťaťom, ktoré vykazuje problémové správanie alebo poruchy správania
- podporu riešenia výchovných problémov v rodine

špeciálno-pedagogickú a liečebno-pedagogickú starostlivosť o klienta vykonávame v nasledujúcich oblastiach:

a, poruchy správania

b,problémové správanie dieťaťa

c, ADHD/ADD

d, vývinové poruchy učenia

e, zmena školy

f, problémové správanie, záškoláctvo,klamstvá, úteky z domu, prejavy agresie

použité metódy: rozhovor, pozorovanie /úroveň reči, úroveň motpriky, lateralita, funkcie zmyslových orgánov, úroveň čiastkových funkcií ktoré ovplyvňujú písanie, čítanie, matematické schopnosti, úroveň koncentrácie pozornosti, sociabilita, profesionálna orientácia a iné /biblioterapia, dramatoterapia, muzikoterapia, arteterapia/.

používané formy práce: individuálna, skupinová

Špeciálny/liečebný pedagóg si na každého klienta so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vytvorí **plán špeciálnopedagogickej starostlivosti** a výchovnej práce s klientom.

B / Starostlivosť psychológa

Klientom, ktorí využívajú služby Centra pre deti a rodinu pri SLVS Senec ambulantnou formou na základe odporúčania orgánu SPODaSK je poskytovaná psychologická starostlivosť, ktorú možno rozdeliť na:

1, psychologické poradenstvo

2, psychologické aktivity (napr. arteterapia, muzikoterapia)

3, iné pracovné činnosti psychológa

Odborná spôsobilosť psychológa

Psychológ pracujúci v zariadení centra spĺňa kvalifikačné predpoklady určené zákonom č. 305/2005 Z.z. Povinné adaptačné vzdelávanie je povinný ukončiť do dvoch rokov odo dňa vzniku pracovného pomeru, pričom tento proces upravuje vnútorná smernica centra.
Následne pracuje samostatne a v rámci zvyšovania svojej odbornej spôsobilosti je povinný zúčastňovať sa pravidelnej supervízie a vzdelávacích aktivít, ktoré súvisia s povahou ním vykonávanej práce.

Spisová dokumentácia psychológa

Psychológovia vykonajú všetky opatrenia, aby k záznamom klienta nemali prístup žiadne z neoprávnených osôb. Spisová dokumentácia je súčasťou spisu dieťaťa a uchováva sa v zmysle platného zákona o registratúre a archivácii 10 rokov od uloženia do archívu (v zmysle Zákona č. 395/2002 o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Psychologické aktivity

Psychologické aktivity u klienta vykonávame v nasledujúcich oblastiach:

a, diagnostika príčin problémov v správaní
b, diagnostika zameraná na posúdenie charakteristík rodinného prostredia
c, diagnostiky osobnostných charakteristík
d, zisťovanie príčin problémov v správaní
e, poradensko - psychologická pomoc rodine pri krízových situáciách v rodine

f, rozvod/rozchod rodičov
g, poruchy správania
h,problémové správanie dieťaťa
ch, ADHD/ADD
i, vývinové poruchy učenia
j, neurotické a emočné poruchy
k, zvládnutie vývinových kríz, problémy s identitou
l, strata rodiča, súrodenca či inej blízkej osoby, nehody, ochorenia
m, medzigeneračné spory v rodine, generačný konflikt
n,vytvorenie alebo obnova vzťahovej väzby
o, zmena školy
p, návrat dieťaťa do rodiny po ukončení pobytu v zariadení
r, problém so sociálnym začlenením dieťaťa

s, riešenie konfliktov v rodine
t, problémové správanie, záškoláctvo,klamstvá, úteky z domu, prejavy agresie

Spôsob informovania o vyťaženosti:

Všetky centrom poskytované metódy ambulantnej formy poskytovania starostlivosti zahŕňajú možnosť práce s témami rozvodu a rozchodu. V informovanosti o vyťaženosti poskytovanej ambulantnej starostivosti postupujeme v zmysle platnej legislatívy a aktuálnej požiadavky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a orgánov SPODaSK.

Súčasný stav:

Centrum každý kalendárny mesiac písomne informuje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny o stave čerpania hodín pridelených na daný kalendárny rok, pričom udáva počet vyčerpaných hodín za uplynulý mesiac v závislosti od vykonaných metód ambulantnej formy poskytovania starostlivosti, ako aj stav zostávajúcich nevyčerpaných hodín na daný kalendárny rok. Informácie sú uvedené v Prílohe č. 1 k Zmluve o poskytovaní finančného príspevku na vykonávanie opatrení ambulantnou formou uzatvorenou s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny. Informácie o čerpaní a zostatku hodín sú delené podľa metód ambulantnej formy poskytovania starostlivosti.

Centrum každý kalendárny mesiac písomne informuje aj Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, s ktorými spolupracuje formou ambulantnej starostlivosti o stave čerpania hodín pridelených na konkrétny ambulantný prípad v tabuľke, pričom udáva počet vyčerpaných hodín za uplynulý mesiac ako aj stav zostávajúcich nevyčerpaných hodín na daný prípad. Informácie o čerpaní a zostatku hodín sú delené podľa metód ambulantnej formy poskytovania starostlivosti.

Vo všetkých zasielaných hláseniach sú vyznačené počty prípadov, ktoré sa týkajú problematiky rozvodu a rozchodu.

Centrum každé tri kalendárne mesiace písomne informuje Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, s ktorými spolupracuje formou ambulantnej starostlivosti o stave čerpania hodín pridelených na konkrétny ambulantný prípad v priebežnej správe, pričom udáva počet vyčerpaných hodín za uplynulé obdobie, ako aj stav zostávajúcich nevyčerpaných hodín na daný daný prípad, ako i prognózu daného prípadu.

Centrum pred prijatím konkrétneho potenciálneho prípadu do ambulantnej starostlivosti komunikuje s príslušným ÚPSVaR o vyťaženosti svojich kapacít pre jednotlivé metódy ambulantnej formy poskytovania starostlivosti.

Centrum po ukončení poskytovania ambulantnej starostlivosti v danom prípade informuje Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, s ktorými spolupracuje formou ambulantnej starostlivosti o finálnom stave vyčerpania hodín pridelených na daný ambulantný prípad.

Psychologická pomoc je poskytovaná vo forme:

c) *psychologického poradenstva* pre rodičov - odborná pomoc zameraná na optimalizáciu výchovného vedenia rodičov, ozrejmenie príčin a spôsobov riešenia problémov dieťaťa, podpora zvládania záťažových situácií a adaptívny spôsob riešenia konfliktov, optimalizácia komunikácie v rodine atď.
d) *psychologického poradenstva pre deti - odborná pomoc pri riešení aktuálnych problémov v živote dieťaťa, ktoré subjektívne pociťuje ako záťažové a vyžadujúce si pomoc pri ich riešení*
e) *rodinných konzultačných stretnutí* - od poradenstva sa odlišujú povahou využívaných prostriedkov. Zatiaľ čo poradenstvo je viac zamerané na poskytovanie rád, postupov a informácií, v rámci konzultačných stretnutí sa využívajú prostriedky, ako napr. uvedomenie a získanie náhľadu, korektívna emočná skúsenosť, spracovanie emócií, predsudkov, myšlienkových predpokladov a vnútorných konfliktov jednotlivých členov. Skúma sa vplyv týchto faktorov na fungovanie rodinného systému ak v rámci bezpečného prostredia dochádza ku jeho zmene. Povaha jednotlivých prostriedkov sa odvíja od charakteristík daného problému.
f) *iných psychologických aktivít, ktoré sú* indikované podľa princípu užitočnosti a vhodnosti:
    - arteterapia - súbor umeleckých techník a postupov, ktoré majú okrem iného za cieľ zmeniť sebahodnotenie človeka, zvýšiť jeho sebavedomie, integrovať jeho osobnosť a priniesť mu pocit zmysluplného naplnenia života
    - muzikoterapia - použitie hudby alebo hudobných elementov (zvuku, rytmu, melódie, harmónie) v procese, ktorého účelom je uľahčiť a rozvinúť komunikáciu, vzťahy, učenie, pohyblivosť, sebavyjadrenie, organizáciu a iné relevantné terapeutické zámery.

Metódy skupinovej práce

Skupinové sedenia

V rámci skupinovej formy práce sú kľúčovou formou *skupinové sedenia*, ktoré vedie dvojica kvalifikovaných odborných zamestnancov Účinnosť tejto skupinovej formy je založená na javoch spojených so skupinovou dynamikou - najmä na korektívnom pôsobení spätnej väzby skupiny – rodiny , interpersonálnom učení nápodobou a sociálnej podpory zo strany rodiny. Tieto sedenia majú za cieľ rozvíjať a podporiť adaptívne spôsoby reagovania a žiadúce zmeny.

Metódy ambulantnej starostlivosti na základe výchovného opatrenia podľa § 12 zákona ods. 1, písm. b, Zákona č. 305/2005 Z.z. a podľa § 37, odsek 2, písm. d, Zákona č. 36/2005 Z.z.

A / Starostlivosť psychológa

Klientom, ktorí využívajú služby Centra pre deti a rodinu pri SLVS Senec ambulantnou formou na základe ambulantného výchovného opatrenia je poskytovaná komplexná psychologická starostlivosť, ktorú možno rozdeliť na:

1, psychologickú diagnostiku

2, psychologické poradenstvo

1. Psychologická diagnostika v rámci ambulantného výchovného opatrenia

Psychologická diagnostika v rámci ambulantnej formy starostlivosti o klientov sa v tomto prípade vykonáva na základe výchovné opatrenia.
Podľa povahy problému psychologická diagnostika môže zahŕňať celkové vyšetrenie osobnosti a intelektových funkcií alebo je zameraná len na určitú časť psychických funkcií.

Vo všeobecnosti je cieľom psychologickej diagnostiky poskytovanej v centre ambulantnou formou:
(1) zistenie pravdepodobných príčin prezentovaných problémov u dieťaťa, či už na strane osobnostnej alebo sociálnej
(2) zhodnotenie najvhodnejších spôsobov riešenia daných problémov vrátane prehodnotenia vhodnosti umiestnenia dieťaťa na základe pobytového opatrenia
(3) stanovenie odporúčaní pre rodičov, zákonných zástupcov, ktorí zabezpečujú starostlivosť prípadne odporučenie realizácie ďalších potrebných vyšetrení
(4) stanovenie prognostických záverov
Psychologická diagnostika je vykonávaná kvalifikovaných psychológom a to klinickými (pozorovanie, rozhovor, anamnéza a analýza spontánnych produktov) aj štandardizovanými testovými metódami (napr. testy inteligencie, špeciálnych schopností, projektívne a kresebné metódy, dotazníky a škály), zameranými na oblasti:
(a) intelektových schopností (pokiaľ nie sú k dispozícii platné výsledky z predchádzajúcej psychologickej diagnostiky intelektových schopností)
(b) kognitívnych schopností (najmä pamäť, pozornosť)
(c) osobnostných charakteristík (napr. vlastnosti osobnosti, psychodynamické súvislosti, konflikty a nespracované témy)
(d) sociálneho prostredia (rodinné prostredie, školské prostredie, kamarátske vzťahy, širšie socio-ekonomické súvislosti)

Pred začatím psychologickej diagnostiky je klient v súlade s etickými štandardami profesie psychológa ústne oboznámené s dôvodmi a povahou psychologického vyšetrenia a jeho cieľmi. Klient je informovaný o dobrovoľnosti jeho výpovedí, povahe a obmedzeniach povinnosti mlčanlivosti zo strany psychológa. Klient má právo sa k jednotlivým otázkam vyjadriť do tej miery, ako uzná za vhodné.

Informovanie ohľadom výsledkov psychologického vyšetrenia. Po vyhodnotení výsledkov psychologického vyšetrenia bude dieťa aj rodič na osobnom stretnutí primeraným spôsobom informovaný o výsledkoch vyšetrenia. O výsledkoch vyšetrenia zákonných zástupcov a dieťa informuje psychológ vykonávajúci diagnostiku.

Výsledky psychologickej diagnostiky budú súčasťou osobného spisu každého klienta. Psychológovia vykonajú všetky opatrenia, aby k záznamom klienta nemali prístup žiadne z neoprávnených osôb. Spisová dokumentácia psychológa vrátane psychologickej diagnostiky sa uchováva v zmysle platného zákona o registratúre a archivácii 10 rokov od uloženia do archívu (v zmysle Zákona č. 395/2002 o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Psychologická diagnostika obsahuje základné anamnestické údaje, zoznam použitých psychodiagnostických metód, krátky záznam z rozhovoru a pozorovania, výsledky jednotlivých použitých metód, záverečné zhrnutie a odporúčania pre ďalšiu starostlivosť.

Psychológ má povinnosť pri vykonávaní psychologickej diagnostiky a následnom narábaní s údajmi riadiť sa príslušnými etickými štandardami a povinnosťami vyplývajúcimi z aktuálnych zákonov vzťahujúcich sa ku výkonu jeho povolania.

Najčastejšie používané metódy v ambulantnej starostlivosti sú:

A/ Rozhovor – v ambulantnej starostlivosti používame tri druhy rozhovorov:

- **štandardizovaný:** má pevnú štruktúru t. j. dodržiava sa presné poradie otázok, ich presná formulácia, podmienky, používa sa väčšinou vo výskume, aby bolo možné odpovede kvantifikovať a porovnávať.
- **pološtandardizovaný**
- **neštandardizovaný – voľný -** sú to používané záväzné formulácie otázok, ale nemusí byť dodržané poradie. Má dve krajné polohy: neriadený (minimálny zásah do rozhovoru, voľne prebiehajúci) a riadený

B/ Pozorovanie - sa zakladá na cieľavedomom, systematickom a plánovitom zaznamenávaní vonkajších prejavov osobnosti.

Medzi charakteristiky pozorovania patrí: objektívnosť, plánovitosť, systematickosť, presnosť

Pri realizácii pozorovania je potrebné si jednoznačne stanoviť cieľ , premyslieť si plán pozorovania, ktorý do určitej miery zabezpečí i jeho systematickosť.

Počas pozorovania sledujeme najmä:
- **rečový prejav:** plynulosť, zajakavosť, nesúvislé akoby nedopovedané vety, zrýchlené tempo reči, príliš hlasitý, alebo nedostatočne počuteľný prejav
- **chvenie rúk, neprirodzené potenie**
- **prejavy hyperaktivity:** podupávanie, poklopkávanie, vrtenie sa a pod.
- **prejavy prílišného nadšenia či nadmernej plachosti**
- **oblečenie**
- **záujmy**

Na uvedené metódy nadväzujú, ako **ďalšie nosné metódy**: analýza informácií od klienta, poradenstvo, distribúcia iným odborníkom, sanácia rodiny, podpora rodiny, prevencia, osveta.

Doplňujúce metódy, ktoré môžu byť využívané v ambulancii, sú:

Metóda biblioterapie – liečba pomocou kníh, písanie vlastných scenárov, príbehov.
Metóda hrania rolí (dramatoterapia) – klient hrá svoju rolu, ale aj iné roly
Muzikoterapia – predstavy o hudbe, ich vizualizácia za účelom je uľahčenia komunikácie, nadväzovania vzťahov, učenia, pohyblivosti, sebavyjadrenia
Arteterapia – využívanie kresby, pri rôznych vekových kategóriách s cieľom zmeniť sebahodnotenie človeka, zvýšiť jeho sebavedomie, integrovať jeho osobnosť a priniesť mu pocit zmysluplného naplnenia života
Ergoterapia - odborná, zámerná a cieľavedomá aplikácia manipulácie s materiálnym okolím

(napríklad manipuláciu s predmetmi, surovinami a materiálmi) použitú za účelom pomôcť ľuďom zmeniť ich správanie, myslenie, emócie či osobnostnú štruktúru spoločensky i individuálne prijateľným smerom

m) **<u>opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci tehotnej žene a tejto žene po pôrode podľa § 46 ods.8 Zákona č. 305/2005</u>**

Takúto odbornú pomoc naše Centrum neposkytuje.

n) <u>opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách</u>

V samostatných skupinách Centra prebieha výchovná činnosť nepretržite a prelína sa všetkými činnosťami, ktoré centrum poskytuje, cez voľnočasové aktivity, prípravu na vyučovanie vedenú k samostatnej príprave, zabezpečenie stravovania, bývania, rešpektujúc vo výchovnom procese zabezpečenie všetkých práv bezrozdielne. Samotná výchovná činnosť je organizovaná v centre denne.

<u>Plánovanie</u>

Každá samostatná skupina má svoj výchovný program, ktorý rámcovo mesačne plánujú vychovávatelia skupiny a konkretizujú čiastkovými týždennými plánmi a dennou prípravou na výchovnú činnosť. Výchovný program rešpektuje nasledujúce princípy:

a/ cieľavedomosti

b/ spätnej väzby

c/ individuálnych zvláštnosti detí na skupine, ich jedinečnosti

d/ záujmov detí

e/ dobrovoľnosti

f/ primeranosti veku

g/ morálky

h/ medzinárodného dohovoru o právach detí

i/ bezpečnosti detí

j/ všestranného rozvoja detí

Dlhodobé ciele výchovného plánu skupiny plánujú vychovávatelia skupiny v spolupráci s odborným tímom a zohľadňujú špecifiká detí v skupine. <u>Mesačné plány sa vyhodnocujú priebežne 1x mesačne na porade všetkých zamestnancov pracujúcich so skupinou spolu s prehodnocovaním individuálnych plánov rozvoja osobnosti dieťaťa.</u>

Strednodobé ciele výchovného plánu skupiny plánujú vychovávatelia **týždenne** v týždennom výchovnom pláne práce na výchovnej skupine.

Krátkodobé ciele výchovného plánu skupiny plánujú vychovávatelia **denne v dennej príprave.** Vychovávateľ v nej uvedie čo bude robiť s deťmi, aké činnosti bude s deťmi vykonávať a čo tým sleduje v rámci výchovnej činnosti, uvedie metódy a pomôcky, ktoré pri výchovnej činnosti bude potrebovať. Denný plán vyhodnocuje vychovávateľ denne večer na skupine spolu s deťmi /spätná väzba /a po službe telefonicky informuje nadriadeného o priebehu výchovnej činnosti a písomne to zaznamená do dennej prípravy a bazálnej dokumentácie skupiny v PC.

o) opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 16

Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti naše centrum nevykonáva.

p) uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou

Ambulantná forma:

Miesto výkonu Mierove námestie 2/11 Senec
utorok: 8,00 – 18,00 ..... 10 hodín týždenne
streda: 8,00 – 18,00 ..... 10 hodín týždenne
Miesto výkonu Dialničná cesta 3, Senec
Pondelok: 8,00 -13,00 .....10 hodín
Utorok: 8,00 – 13,00 ..... 10 hodín
Streda: 8,00 – 13,00 ..... 5 hodín
Štvrtok: 8,00 – 13,00 ..... 5 hodín
Piatok: 8,00 – 13,00 ..... 5 hodín

SPOLU: 55 hodín týždenne x 45 týždňov = 2 475 hodín ročne

q) opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou a plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou.

Plán rozvoja osobnosti a plány odbornej práce slúžia pre koordináciu všestranného rozvoja konkrétneho klienta. Pre rôzne formy výkonu výchovných opatrení vedie centrum v zmysle Zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele č. 305/2005 Z .z.:

1. individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa, ak sú pre dieťa vykonávané opatrenia na základe pobytového opatrenia súdu podľa § 49

2. plán vykonávania opatrení pobytovou formou, ak sa pre dieťa vykonávajú opatrenia na základe dohody podľa § 47 a podľa § 48

3. plán vykonávania opatrení ambulantnou formou na základe dohody podľa § 59

I. Organizácia plánovania

- Pri pobytovej forme je za koordináciu plnenia úloh plánu sociálnej práce s dieťaťom a plnenia úloh individuálneho plánu sociálnej práce s dieťaťom zodpovedný sociálny pracovník.

- Pri ambulantnej forme je poverený zamestnanec koordinujúci odborný tím centra, so zodpovednosťami zhodnotiť možnosti centra pri výkone odporúčania orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v navrhovanej lehote a viesť výkon ambulantnej starostlivosti počas realizácie v centre.
  Kontaktné údaje uvedeného koordinátora sú oznámené orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Časové lehoty plánu práce s dieťaťom:
- pri pobytovej forme v spolupráci s SPO nastavenie úloh časových lehôt PSP v zmysle zákona
  - do jedného mesiaca od prijatia dieťaťa do centra vypracovanie komplexného posúdenia situácie dieťaťa
  - v prípade, ak sa dieťa umiestni v krízovej situácii do dvoch týždňov od prijatia dieťaťa do centra.
  - 1x mesačne počas pobytu dieťaťa
- pri ambulantnej forme
  - pred začiatkom poskytovania služby. Konkrétny termín sa dohodne pri prvom kontakte s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o aktuálnej kapacite ambulantnej starostlivosti v centre k danému prípadu.
  - raz za dva mesiace

Miesto stretnutia:

- pri pobytovej forme v zasadacej miestnosti centra na pracovisku v Senci, resp. vo vyhradených administratívnych priestoroch, ak sa uskutočňuje na pracovisku Chrastince.
- pri ambulantnej starostlivosti priamo na danom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, v centre CDR v Senci, v ambulancii v Senci
-

Účastníci plánovania

- pri pobytovej forme
  - maloletý klient
  - zákonný zástupca dieťaťa

- ďalší rodinný príslušníci a známi významne ovplyvňujúci život klienta
- poverený zamestnanec kolízny opatrovník dieťaťa orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, korý vedie spisovú dokumentáciu dieťaťa
- zamestnanec, ktorý bude viesť, alebo už vedie a koordinuje plnenie plánu sociálnej prác
- psychológ centra
- sociálny pracovník centra
- kmeňoví vychovávatelia výchovnej skupiny, do ktorej je maloletý zaradený
- zástupca školy, ktorú navštevuje maloletý (kmeňová škola), pričom sa uprednostní školský psychológ, ak ním škola disponuje, špeciálny pedagóg, výchovný poradca, alebo triedny učiteľ maloletého
- iné dôležité vzťahové osoby, či osoby a subjekty angažované v prospech splnenia cieľa výkonu opatrenia v centre

- Pri ambulantnej forme
  - dospelý, alebo maloletý klient, v sprievode zákonných zástupcov
  - ďalší rodinný príslušníci a známi významne ovplyvňujúci život klienta
  - poverený zamestnanec kolízny opatrovník dieťaťa orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, korý vedie spisovú dokumentáciu dieťaťa
  - zamestnanec koordinujúci odborný tím centra
  - psychológ centra
  - sociálny pracovník centra
  - iné dôležité vzťahové osoby, či osoby a subjekty angažované v prospech splnenia cieľa výkonu opatrenia v centre

Spôsob prizvania na plánovacie stretnutie

- Pri pobytovej forme v deň príjmu dieťaťa do zariadenia, ale najneskôr týždeň pred uplynutím mesačnej lehoty zamestnanec centra poverený koordináciou plnenia úloh individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa osobne, telefonicky, mailom, alebo listom informuje všetky zúčastnené strany o termíne a mieste konania plánovaného stretnutia. O úkone, poprípade výsledku koordinátor uvedie písomný záznam do spisovej dokumentácie dieťaťa.

- Pri ambulantnej forme poverený koordinátor v dostatočnom časovom predstihu pred konaním plánovacieho stretnutia pozve k účasti osobne, telefonicky, mailom, alebo listom na účasť rodičov dieťaťa, osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, mladého dospelého a ak je klientom dieťa, a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, aj s dieťa. O úkone, poprípade výsledku koordinátor uvedie písomný záznam do spisovej dokumentácie dieťaťa.

II. Proces plánovania a vyhodnocovania

Proces plánovania a vyhodnocovania plánov sa deje v troch fázach: zber informácií, definovanie cieľov a metód, vyhodnotenie. Jedná sa o cyklický proces, na vyhodnotenie nadväzuje definovanie ďalších cieľov a metód na základe nových informácií.

1. Zber informácií

Cieľom je zmapovanie súčasného stavu, ako východiskového bodu pre nastavenie cieľov v druhej fáze.

Zber informácií pri pobytovej forme aj pri ambulantnej forme starostlivosti

Do plánu rozvoja osobnosti pri oboch uvedených formách uvádzame osobné informácie o klientovi, medzi iným meno a priezvisko klienta, adresu trvalého bydliska, adresu prechodného bydliska, dátum narodenia, mena a priezvisko zákonného zástupcu, adresu trvalého bydliska zákonného zástupcu, adresu prechodného bydliska zákonného zástupcu, telefonický kontakt na zákonného zástupcu, meno, priezvisko a kontakty na ďalšie blízke osoby. Ak sa jedná o zákonného zástupcu určeného súdom číslo konania, miestnu príslušnosť súdu, ktorým bolo dieťa zverené do náhradnej starostlivosti, dátum nástupu do centra, mená a priezviská najbližších príbuzných, telefonické kontakty na nich. Tvoria ju tiež podstatné informácie z osobnej, rodinnej, sociálnej, školskej a zdravotnej anamnézy, ktoré môžu mať vplyv na to vnímanie potenciálu klienta. Preto medzi základnými informáciami o klientovi nechýbajú ani jeho koníčky, silné stránky, predchádzajúce úspechy. Súčasťou plánu rozvoja osobnosti je aj zmapovanie vývoja problému klienta a opis jeho súčasného stavu a prejavov, poprípade vyhodnotenie doterajšej práce s klientom, ak už bola realizovaná.

Špecifiká zberu informácií v prípade individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa

Okrem hore uvedeného do individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa v zmysle § 30 odsek 6 Vyhlášky č. 103/2018 Z. z. k výkonu Zákona č. 305/2005 Z .z. zahŕňame do tejto fázy plánovania uvedenie:

a) cieľ odbornej práce s dieťaťom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa
b) kontaktných údajov zamestnanca centra, ktorý koordinuje plnenie úloh individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa,
c, kontaktných údajov zamestnanca SPO, ktorý vedie a koordinuje plnenie plánu sociálnej práce s dieťaťom.

Špecifiká zberu informácií v prípade plánu pre výkon plánu pobytovou formou na základe dohody

Do plánu vykonávania opatrení pobytovou formou, ak sa pre dieťa vykonávajú opatrenia na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa § 47 zákona č. 305/2005 Z .z. zahŕňame aj nasledovné náležitosti týkajúce sa zberu informácií:

- zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny a miery ohrozenia dieťaťa

- spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu sociálnej práce ak sa na tvorbe plánu sociálnej práce podieľali,
- ciele sociálnej práce v centre.

2. Definovanie cieľov a metód

V druhom kroku sa definujú ciele, kritériá úspešnosti a metódy starostlivosti centra o klienta. Pri výbere cieľov sa zohľadňujú zdroje a potenciál dieťaťa, či dospelého posúdený na základe zozbieraných informácií v prvej fáze.

Špecifiká výberu činnosti individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa

Do strategického plánovania pri vypracovávaní individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa zahŕňame (§ 30, odsek 5 Vyhlášky č. 103/2018 Z. z. k výkonu Zákona č. 305/2005 Z .z.):

- plán sociálnej práce, vrátane plánu práce s rodinou,
- plán výchovnej práce s dieťaťom,
- hlavné úlohy psychologickej činnosti psychológa centra, ktorého súčasťou sú:
  Plán psychologickej starostlivosti
  Vyhodnotenie plánu psychologickej starostlivosti
- plán zdravotnej starostlivosti, ak to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje.

Koordinátori spolu s odbornými pracovníkmi a zákonným zástupcom dohodnú plán v každej uvedenej téme v súlade s nasledovným popisom:

Plán sociálnej práce

Na základe diagnostikovaných potrieb maloletého a možností rodiny definujeme pre sociálnu prácu v našom centre:

a) cieľ sociálnej práce s dieťaťom,
b) opatrenia na dosiahnutie cieľa sociálnej práce s dieťaťom a ciele navrhnutých opatrení,
c) spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom vrátane fyzických osôb, ak sa na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom podieľali,
d) konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov podľa písmena c)
   1. orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vrátane metód práce s dieťaťom jeho rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
   2. plánu sociálnej práce s rodinou orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ak je dieťa umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu,
   3. centra, obce alebo akreditovaného subjektu, ak sa podieľa na plnení plánu sociálnej práce s dieťaťom,
   4. ďalších osôb, ktoré plnia úlohy, ak boli v pláne určené,
e) kritérium hodnotenia splnenia plánu alebo úlohy a termín prehodnotenia úlohy,
f) výsledok prehodnotenia plnenia úloh

Sociálny pracovník špecifikuje úlohy a metódy sociálnej práce, ktoré povedú k ich dosiahnutiu, zadefinuje kritérium úspešnosti pre vyhodnotenie splnenia úlohy a termín konania prehodnotenia. Medzi metódy, ktoré môže sociálny pracovník použiť, patrí napríklad sociálna diagnostika, poradenský rozhovor s dieťaťom a zákonným zástupcami, ale aj rôzne kuračné metódy pre odstraňovanie a zmierňovanie sociálne negatívnych stavov pre podporu psychického, fyzického a sociálneho vývinu maloletého, a pre zlepšenie jeho sociálnych podmienok. Ak sa jedná o úlohy už v procese riešenia, určíme výsledok prehodnotenia ich plnenia.

Plán výchovnej práce s dieťaťom

Vychádza z potrieb dieťaťa, identifikovaných po zbere informácií z jeho anamnézy a pozorovania, a po definovaní cieľov pre oblasť výchovy sa zvolia kritické faktory úspechu a vhodné metódy výchovy. Medzi ne zaraďujeme motivačné metódy, ako sú motivačné rozprávanie, motivačná demonštrácia, motivačná výzva, expozičné metódy, ako priamy prenos poznatkov, či už monologické (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, prednáška), alebo dialogické slovné metódy (rozhovor, beseda, dramatizácia), demonštračné metódy (činnosti, pohybu, správania), metódy samostatnej práce, alebo mimovoľného učenia, napríklad byť vzorom pre maloletého. Plán výchovnej práce ráta aj s možnosťou využiť hodnotenie, povzbudenie a rozvojovú spätnú väzbu pre korekciu správania maloletého a iné. Tie následne realizuje podľa potreby vychovávateľ, ktorému je maloletý pridelený do samostatne usporiadanej skupiny a zároveň priebežne vyhodnocuje efektivitu zvolených metód a zmeny v správaní maloletého, o čom zreferuje na najbližšej prípadovej konferencii k plánu rozvoja osobnosti dieťaťa.

Plán psychologickej starostlivosti

V pláne psychologickej starostlivosti psychológ, ktorému je dieťa zverené do starostlivosti, napríklad zváži psychický stav dieťaťa pri nástupe do zariadenia, zhodnotí potrebu podpory adaptovať sa na nové prostredie, ktoré prirodzene vedie k istému odlúčeniu sa od rodiny, ale aj očakávanie pružne sa zorientovať v podmienkach a pravidlách centra, naplánuje nadviazanie bezpečného vzťahu s klientom, výkon psychodiagnostiky intelektu, osobnosti, výchovného štýlu a vzťahov maloletého, individuálne konzultácie psychologického poradenstva, zaradí maloletého do skupinových aktivít spojených s psychologickou podporou a riešením problémov, do programu pedagogicko-psychologické jazdenie, naplánuje spoločnú prácu s rodinou a pre dieťa subjektívne dôležitými osobami. Pri vyhodnocovaní sa riadi aj informáciami dostupnými od ostatných zamestnancov nášho centra. Psychológ zároveň poskytuje poradenstvo ostatným zamestnancom pre prácu s maloletým.

Do individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa zahŕňame aj:

plán prípravy na osamostatnenie sa zodpovedajúci potrebám a možnostiam dieťaťa a plán osamostatňovania sa mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania, ktoré centrum zahrnie do individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa najneskôr rok pred dosiahnutím plnoletosti dieťaťa. Uvedená povinnosť vyplýva z potreby zladenia sociálneho plánu práce s dieťaťom a jeho rodinou a individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa.

Špecifiká výberu činností pre vykonávanie opatrení pobytovou formou na základe dohody podľa § 47 Zákona č. 305/2005 Z .z

Podľa § 30, odseku 11 Vyhlášky **č.** 103/2018 Z. z. k výkonu Zákona č. 305/2005 Z .z. do plánu vykonávania opatrení pobytovou formou, ak sa pre dieťa vykonávajú opatrenia na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa § 47 zákona, zahŕňa okrem úloh nášho centra úlohy :

1. orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
2. obce, akreditovaného subjektu ak sa podieľajú na plnení plánu sociálnej práce
3. ďalších osôb ak boli v pláne určené úlohy pre tieto osoby.

O čom je rodič alebo osoba osobne sa starajúca o dieťa oboznámená formou informovaného súhlasu.
Plánovanie sociálnej práce s maloletým sa deje obdobne ako pri individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa. Pod konkrétne úlohy centra na dosiahnutie cieľov zaraďujeme aj úlohy psychologickej činnosti, špeciálno-pedagogickej činnosti a ďalších odborných činností vykonávaných v našom centre podľa cieľa sociálnej práce s dieťaťom podľa odseku. 2 písm. a).

Špecifiká výberu činností pre plán výchovného opatrenia v prípade ambulantnej formy starostlivosti

Plán vykonávania opatrení ambulantnou formou je totožný s plánom výchovného opatrenia v súlade s § 30 odsek 12 Vyhlášky č. 103/2018 Z. z. k výkonu Zákona č. 305/2005 Z .z..

Plán vykonávania opatrení ambulantnou formou koncipujeme tak, aby v súlade s § 30 odsekom 15 Vyhlášky č. 103/2018 Z. z. k výkonu Zákona č. 305/2005 Z .z. obsahoval konkrétne odborné metódy, podrobnosti ich vykonávania, rozsah vykonávaných opatrení vyjadrený v hodinách, označenie a pracovné zaradenie zamestnanca nášho centra, ktorý bude za vykonávanie opatrení pre fyzické osoby zodpovedať, počet zamestnancov, ktorí sa budú na vykonávanie opatrení podieľať, dôvody ukončenia vykonávania odborných činností, spôsob a časový harmonogram priebežného a záverečného hodnotenia vykonávania opatrení v centre.

Vyhodnotenie a aktualizácia

Posledná fáza pri tvorbe plánov je fáza hodnotiaca. Jej výsledkom je prehodnotenie plnenia úloh, prehodnotenie miery ohrozenia dieťaťa, a to vo forme zodpovedania miery naplnenia cieľov, úspešnosti metód zvolených v druhej fáze, úspechy klienta, dostatok informácii, správnosť plánu činnosti, vhodnosť zvoleného prostredia, prístup pracovníkov, obdobie potrebné pre zmenu, a pod. Odhaľuje nové poznatky, upozorňuje na situácie, ktoré sa v predchádzajúcich častiach procesu neukázali, alebo ukázali len časom. Nápomocné sú otázky: Môžeme si odpovedať na otázky: Čo sme robili?, Ako sme to robili?, Prečo sme to robili? , Kam sme pokročili? Plány rozvoja preto nie sú statické, ale praktické nástroje, ktoré sa neustále optimalizujú a reflektujú zmeny v živote klienta.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa, ak sú pre dieťa vykonávané opatrenia na základe pobytového opatrenia súdu podľa § 49, plán vykonávania opatrení pobytovou formou, ak sa pre dieťa vykonávajú opatrenia na základe dohody podľa § 47 , § 48 vyhodnocujeme minimálne

raz za mesiac počas pobytu. Plán vykonávania opatrení ambulantnou formou na základe dohody podľa § 59 vyhodnocujeme v časových intervaloch minimálne raz za dva mesiace. Uvedené sa týka aj plánu psychologickej starostlivosti.

Vyhodnotenia sa zúčastnia najmä dospelý klient alebo maloleté dieťa v sprievode rodičov, zástupca orgánu SPODaSK, zo strany zariadenia koordinátori plánov, sociálny pracovník, psychológ, vychovávateľ a ďalšie osoby, ktoré zohrávajú ústrednú rolu v realizácii a nastavení plánu.

Účastníci stretnutia na základe nových skutočností zvážia platnosť cieľov, revidujú ich, ale aj doplnia nové, alebo vyhodnotia ukončené. K novým cieľom definujú dielčie kroky, kritické faktory úspešnosti, metódy práce a zodpovednosti. Využívajú k tomu aj záznamy o priebežnom pozorovaní z predchádzajúcej fázy.

Pri ambulantnej forme starostlivosti sa predpokladá, že sa plánovacieho stretnutia zúčastnia najmä pracovník nášho centra, ktorý pracuje s klientom, zástupca orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a dospelý klient, či maloletý klient v sprievode zákonných zástupcov.

Vďaka tomu sa celý cyklus uzatvára a zhromaždené informácie sú pre nás podkladom v ďalšom plánovaní práce s dospelým klientom, či dieťaťom a jeho rodinou. Vymedzením nového stavu vecí sa vraciame opäť do prvej fázy plánovania činností. Uvedený cyklus opakujeme po naplnenie dlhodobých cieľov rozvoja klienta.

Fyzické uloženie a archivácia plánov

V prípade, ak je vykonávané pobytové opatrenie súdu individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa alebo individuálny plán vykonávania opatrení pobytovou formou a ich vyhodnotenia a aktualizácie zakladá naše centrum do spisovej dokumentácie dieťaťa (§ 31, odsek 1, písm. h, a § 31, odsek 3, písm. f , Vyhlášky č. 103/2018 Z. z. k výkonu Zákona č. 305/2005 Z .z..
Zodpovednou osobou je zamestnanec koordinujúci odborný tím centra.

Individuálny plán vykonávania opatrení, ktorého súčasťou sú časti plánu výchovného opatrenia vedieme v prípade vykonávania opatrenia ambulantnou formou súčasť spisovej dokumentácie dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby (§ 31, odsek 5, písm. d, Vyhlášky č. 103/2018 Z. z. k výkonu Zákona č. 305/2005 Z .z..

Archivácia plánov rozvoja a plánov odbornej práce v centre sa riadi Zákonom č. 395/2002 Z.z o archívoch a registratúrach. a o doplnení niektorých zákonov a schváleným registratúrnym poriadkom centra. Keďže plán rozvoja osobnosti archivujeme ako súčasť spisovej zložky klienta, je evidencia spisových zložiek klientov zároveň evidenciou plánov rozvoja osobnosti. Podľa § 13 uvedeného zákona je prístup do plánov rozvoja obmedzená na odborný personál uvedený v registratúrnom poriadku nášho centra.

r) <u>podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť ,kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery,</u>

- **pravidelné činnosti :**

***** účasť v záujmových krúžkoch organizovaných centrom, ľudovou školou umenia alebo základnou školou ktorú deti navštevujú.

* jazdenie na koni , horolezecká stena - v centre v Senci

* deti majú možnosť zúčastňovať sa športových podujatí v rámci svojich materských športových klubov / tréningy, súťažné zápasy /.

* nedeľné sväté omše majú možnosť deti navštevovať podľa vierovyznania v rámci dostupnosti

* starostlivosť o zvieratá

* pestovanie ovocia, zeleniny, kvetov

* minimálne 1x ročne pobyt v rekreačnom tábore

* Prednášky a besedy zamerané na právne témy k predchádzaniu a eliminácii radikalizácie, extrémizmu a iné - a s nimi spojenej protispoločenskej činnosti ohrozujúcej základné práva a slobody osôb a základy demokratického právneho štátu v rovine edukácie a prevencie. Zvyšovanie povedomia v centre zabezpečuje UK Bratislava, Právnická fakulta od r. 2017.

- **príležitostné:** súťaže, besedy, výlety (participácia na organizovaní podujatí inými organizáciami .Dobrú spoluprácu máme napr. s AS TENENET
- **psychologické aktivity** indikované podľa princípu užitočnosti a vhodnosti, zabezpečované alebo sprostredkované centrom - muzikoterapia, arteterapia, pracovná terapia, duchovná terapia

materiálne podmienky na realizáciu výchovného programu v centre v Senci:

horolezecká stena, tenisové, futbalové, volejbalové ihrisko, basketbalové ihrisko, posilňovacie stroje, telocvičňa, stolnotenisový stôl, športové vybavenie (lopty na rôzne druhy športov, siete, hokejky na floorbal, bedbintonové sady, kolieskové korčule, bicykle a ďalšie), farma so zvieratami, dielne, kaplnka sv. Filipa Néryho, hudobná miestnosť s kompletným vybavením pre hudobnú skupinu, TV

materiálne podmienky na realizáciu výchovného programu v centre Chrastince:

stolnotenisový stôl, detské ihrisko, trampolína, športové vybavenie (lopty na rôzne druhy športov, siete, bedbintonový stôl, kolieskové korčule, bicykle a ďalšie), notebook, TV, ovocný sad, poľnohospodárske políčka na pestovanie zeleniny, hospodárstvo s kontaktnými zvieratami, syntetizátor

Všetky aktivity záujmových činností sú na dobrovoľnej báze. Deti sú motivované a podporované k efektívnemu využívaniu voľnočasových aktivít.

Zákonný zástupca dieťaťa i orgán OSPODaSK sú o možnostiach informovaní

Súčasťou plánov výchovnej práce sú aj spôsoby na odstránenie alebo zmiernenie problémov v správaní dieťaťa, získania sociálnych zručností, hygienických návykov a na zabezpečenie vhodného využitia voľného času. Realizuje sa formou besied, súťaží, výletov, návštev múzeí, tréningu spoločenskej etikety, zapájanie do skupinovej práce – maľovanie plota, tréning sociálnych zručností – pošta, vybavovanie cestovných dokladov, životopis, uchádzanie sa o pracovné miesto, podávanie a hľadanie inzerátov, spolupodieľanie sa na tvorbe časopisu a pod.

Do výchovného procesu sú zapájaní aj rodičia alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa účasťou na skupinových výchovných programoch ak je to vhodné a účelne

nedeľné bohoslužby sú prístupné aj verejnosti- v Senci

- pravidelne organizujeme fašiangový program s pečením šišiek a karnevalom masiek, mikulášsku besiedka, vianočná besiedku na ktorých sa majú deti možnosť prezentovať pred svojimi blízkymi.

s) opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Zdravotnú starostlivosť o klientov v pobytovej forme Centrum zabezpečujeme od jeho nástupu do centra, počas celej doby pobytu až po jeho odchod z centra.

- Pri súdom nariadenom pobytovom opatrení v Centre, Centrum je oprávnené rozhodnúť o zdravotných úkonoch detí v plnom rozsahu. Rodič je v zmysle zákona 576/2004 Z.z. § 6 ods.1 písm. b o zdravotných úkonoch informovaný.
- Pri dobrovoľných pobytoch detí na základe dohody základnú zdravotnú starostlivosť poskytujú ambulancie v mieste bydliska /čo je zaznamenané v dohode s rodičmi/

Realizujeme zdravotné prehliadky:

a/vstupné: pri nástupe do centra
b/priebežné: denné, 1x v mesiaci, po príchode z prázdnin/víkendu
c/ výstupné: pri ukončení pobytu v centre

a/ Vstupná zdravotná prehliadka :

Pri príjme klienta do zariadenia zamestnanec prevezme od rodiča originál kartičky poistenca dieťaťa, originál zdravotnej karty dieťaťa /prípadne Výpis zo zdravotnej dokumentácie dieťaťa od jeho rajónneho pediatra. Následne sa dieťa zúčastní **osobnej zdravotnej prehliadky**, ktorá je zameraná na zistenie aktuálnej výšky a hmotnosti, kontroly kože, vlasov, poškodení a poranení kože /jazvy, tetovania, materské znamienka, prípadne ochorení kože: svrab, ekzém, kožná pleseň, mykózy, stopy po sebapoškodzovaní. Pri zistení informácie, že dieťa má skúsenosti s alkoholom, a inými návykovými látkami zisťujeme prítomnosť týchto látok v moči certifikovanými testami. Všetky zistenia sú zaznamenané do zdravotnej karty dieťaťa.

Po zdravotnej prehliadke sa klient osprchuje a potom môže dieťa ísť medzi ostatných klientov Centra.

Zamestnanec objedná klienta na vstupné pediatrické vyšetrenie akapitáciu k pediatrovi alebo očkovania alebo zdravotné prehliadky podľa pediatrckého kalendára v 11.,13.,15.,17.roku veku diaťaťa, ktorý sa počas pobytu dieťaťa v Centre stane jeho pediatrom. V prípade potreby objedná dieťa na vyšetrenia k špecialistom. Ak je klient alergický na niektoré druhy potravín, zabezpečí mu diétu alebo vhodnú stravu. Ak je alergické na uštipnutia hmyzom, alebo sezónne alergie, zabezpečí mu vhodnú medikáciu. Zistené údaje zaznamená v písomnej a elektronickej podobe a oboznámi s nimi pedagogických a odborných zamestnancov centra.

b/ Priebežné prehliadky sa vykonávajú:

b1/ **denne:** každý deň ráno pred odchodom klientov do školy vychovávateľ zistí ich aktuálny zdravotný stav. V prípade potreby ich ošetrí, alebo zabezpečí lekárske vyšetrenie – osobne ich odprevadí k lekárovi, je pri vyšetrení a zabezpečí mu vhodnú medikáciu. Po dobu liečenia v centre monitoruje zdravotný stav dieťaťa, podáva medikáciu, vhodnú stravu a zaznamenáva priebeh liečby. Zároveň informuje zákonných zástupcov o zmene zdravotného stavu dieťaťa, predpísanej medikácii, o priebehu liečby až do jej ukončenia.

Počas celého dňa je vychovávateľ k dispozícii dieťaťu, poskytuje mu zdravotné ošetrenie alebo prvú pomoc.

b2/ **1x v mesiaci:** sú zamerané na priebežné sledovanie príbytku alebo úbytku hmotnosti dieťaťa, nárast výšky, nové materské znamienka a pod. Zistené údaje vychovávateľ zaznamená.

b3/ **po príchode z prázdnin alebo víkendu:** sú preventívneho charakteru s cieľom kontroly kože, vlasov zmien či poškodení a poranení kože/jazvy, tetovania, prípadné ochorenia kože - svrab, ekzém, kožná pleseň, mykózy , stopy po seba poškodzovaní, podliatiny a pod. Zistenie aktuálneho zdravotného stavu – nosné a ústna dutina, telesná teplota a iné subjektívne obtiaže.

c/ Výstupná zdravotná prehliadka: vykonávaná pri ukončení pobytu dieťaťa v centre.

Pozostáva z:

- osobnej zdravotnej prehliadky ako pri príjme
- odovzdanie originálu zdravotnej karty dieťaťa, kartičky poistenca s liekmi na 7 dní rodičovi, alebo osobe ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti

2. Ostatná zdravotná starostlivosť:

a/ monitorovanie, kontrola a evidencia dodržiavania predpisov BOZP a PO

b/ pravidelná kontrola, evidencia a priebežne dopĺňanie predpísaných medikamentov do osobných liekoviek klientov

c/ pravidelná kontrola, evidencia a priebežné dopĺňanie medikamentov do pohotovostných

lekárničiek v centre

d/ pravidelná kontrola dezinfekcie a nezávadnosti bytových a nebytových priestorov a hygienických zariadení

e/ pravidelná kontrola čistoty osobného a posteľného prádla

f/ zdravotný dohľad pri športových súťažiach a spoločenských akciách poriadaných centrom alebo inými organizáciami mimo centra

g/ pri sezónnych alebo rajónnych, či celoplošných epidémiách/chrípka, hnačka, zabezpečujeme bezinfekčnosť centra

h/ v prípade výskytu infekčného ochorenia zabezpečíme bezinfekčnosť pre klientov a zamestnancov centra a upovedomíme príslušný Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou /vši, svrab, infekčná žltačka, vírusové bradavice a pod./

i/ pri úraze alebo zdravie ohrozujúcom stave poskytne zamestnanec centra klientovi PP, odprevadí ho na lekársku pohotovosť, prípadne volá RZP. Následne sprevádza dieťa, je pri ošetrení, vyšetreniach a prípadnej hospitalizácii, kedy zabezpečí pre ošetrujúci personál zdravotnú dokumentáciu a aktuálnu medikáciu dieťaťa a v prípade hospitalizácie oblečenie a hygienické potreby dieťaťa. Zároveň informuje zákonných zástupcov dieťaťa a personál Centra. Do ukončenia hospitalizácie je v telefonickom alebo v priamom kontakte s ošetrujúcim personálom, monitoruje a zaznamenáva zmeny zdravotného stavu klienta počas hospitalizácie až do jej ukončenia. Osobne prevezme dieťa a zabezpečí mu následné doliečenie v Centre.

pohotovostné spádové zdravotnícke zariadenia : FN Trnava
DFNsP Bratislava Kramáre
VNsP Veľký Krtíš
DFNsP Banská Bystrica

zdravotné zariadenia pre základné zdravotné úkony v blízkosti Centra

- Všeobecný lekár pre deti a dorast, Veľká Čalomija
- Ambulancia psychiatra pre deti a dorast Lučenec
- Psychiatrická ambulancia, Veľký Krtíš
- Očná ambulancia, DFNsP Banská Bystrica
- Gynekologická ambulanci, Veľká Čalomija
- Ambulancia zubného lekárstva, Veľká Čalomija
- Pediater, ambulancia v Senci
- Dermatológ, Senec
- Urológ, Senec
- Chirurg, Senec
- Očná ambulancia, Senec
- Ušno-nosno-krčné, Pezinok
- Detská stomatochirurgia, Pezinok
- Detská neurologická ambulancia, Modra
- Detská pedopsychiatria, Senec
- RZP – Bratislava, Kramáre
- Úrazová chirurgia, Trnava, Bratislava – Kramáre
- Zubná pohotovosť, Bratislava – Kramáre

t) <u>opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre</u>

<u>a.) Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí:</u>

Centrum pre deti a rodinu Senec (ďalej „centrum“) zabezpečuje:

- Povinnú školskú dochádzku v Súkromnej základnej škole pri SLVS Senec
- Školskú dochádzku a prípravu na povolanie na stredných školách a odborných učilištiach v Senci a okolí
- Prípravu na povolanie na základe schválenej žiadosti zákonného zástupcu o individuálne štúdium dieťaťa počas krátkodobého pobytu v zariadení

Zabezpečované školy sú s vyučovacím jazykom slovenským.

Centrum poskytuje/zabezpečuje dieťaťu povinnú školskú dochádzku v Súkromnej základnej škole pri SLVS Senec.

Školská dochádzka a príprava na povolanie u stredoškolákoch je zabezpečená na stredných školách podľa SŠ/OU zvoleného odboru mal. detí v meste Senec alebo v jeho okolí (napr. Pezinok, Ivanka pri Dunaji, Trnava, Bratislava). Deti a mladiství, ktorí cestujú samostatne do škôl sú poučení o spôsobe cestovania a majú k dispozícii mobilné telefóny.

V prípade umiestnenia mladistvých na krátkodobý pobyt v zariadení, ktorí sú žiakmi strednej školy/odborného učilišťa a je im umožnené individuálne štúdium, o ktoré požiadal zákonný zástupca dieťaťa, resp. CDR je toto štúdium zariadením umožnené. V prípade individuálneho štúdia je zabezpečený deťom priestor a vyhradený čas na štúdium. Zo strany centra je zabezpečené v súčinnosti s rodičom dostavovanie sa detí a ml. na skúšky, v určené termíny školou, ktorú navštevovali i pred umiestnením.

Centrá pre deti a rodinu Chrastince 1, 3001, 5, (ďalej „centrum“) zabezpečujú:

- Povinnú školskú dochádzku v spádovej škole ZŠ internátna a ŠZŠ Veľká Čalomija
- Školskú dochádzku a prípravu na povolanie na stredných školách a odborných učilištiach v okolí obce Chrastince, okres Veľký Krtíš (napr. OUI Želovce, SOŠ techniky a lužieb Šahy a iné)
- Odborné a sociálne poradenstvo mladým dospelým

Zabezpečované školy sú s vyučovacím jazykom slovenským.

<u>b.) Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (MD) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre</u>

Ak sa vykonávanie pobytového opatrenia súdu v centre skončí plnoletosťou dieťaťa, centrum na žiadosť dieťaťa podanou do jedného roka odo dňa skončenia vykonávania opatrenia súdu, pokračuje v poskytovaní starostlivosti v centre Chrastince i centre Senec.

Centrum na žiadosť mladého dospelého pokračuje v poskytovaní starostlivosti, ak sa mladý dospelý trvale pripravuje na budúce povolanie.

Ak sa vykonávanie výchovného opatrenia, alebo neodkladného opatrenia skončí nadobudnutím plnoletosti dieťaťa, ktoré sa sústavne pripravuje na budúce povolanie a nebol podaný návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti, centrum na žiadosť mladého dospelého pokračuje v poskytovaní starostlivosti najdlhšie do konca školského roka, v ktorom dosiahol plnoletosť. Centrum s mladým dospelým, s jeho súhlasom, udržiava kontakt aj po jeho odchode a poskytuje mu potrebné poradenstvo pri osamostatňovaní.

Mladý dospelý je v centre motivovaný a má priestor na získavanie pracovných návykov a brigádnicky pracovný pomer. Pobyt mladého dospelého v centre je usmerňovaný prostredníctvom sociálnej práce pre splnenie hlavného účelu a to prípravy na osamostatnenie, ktorou sa rozumie i príprava na povolanie. Sociálny pracovník sprevádza MD pri pracovných pohovoroch, pomáha mu pri administratívnych činnostiach, poskytuje mu poradenstvo a usmerňuje ho v predstavách zameraných na ďalšie smerovanie.

Centrum môže vytvoriť podmienky na predĺženie pobytu plnoletej fyzickej osoby, ktorej bola v centre poskytovaná starostlivosť do dovŕšenia 25 rokov veku, ak sa sústavne prirpavuje na povolanie. Dĺžka predĺženia pobytu je najviac 24 mesiacov.

u) opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

PRÁVA DETÍ

Práva detí v Centre sú rešpektované a dodržiavané podľa **Dohovoru o právach dieťaťa, Deklarácie práv dieťaťa** a ďalších právnych predpisov platných v SR. Každé dieťa umiestnené v centre má bezpodmienečný nárok na nižšie uvedené práva a tieto práva nie je možne do nijakej miery obmedzovať, rušiť ani skracovať. Dbáme však na to, aby presadzovanie práva jedného dieťaťa neobmedzovalo, prípadne neupieralo práva ostatných klientov centra. Medzi základné práva deti v patria:

- Právo na život

Žiadnemu dieťaťu nesmie byť odopreté právo na život nikým a za žiadnych okolností. Toto právo je základom pre všetky ostatné práva.

- Preto intenzívne a dôsledne pracujeme s deťmi, ktoré majú sebadeštrukčné tendencie. Snažíme sa prebudiť záujem o život aj u týchto detí, ktoré majú tendenciu si sami na toto právo siahnuť.

- Právo na zachovanie identity

V našom centre zostávajú zachované všetky atribúty identity dieťaťa, a to jeho meno, štátna príslušnosť, rodné číslo, rodinné záväzky, spôsob obliekania (jednotné oblečenie počas výchovnej činnosti v CDR Senec), úprava vlasov.

- Jedinou podmienkou je čistota a hygiena.

- Právo na ochranu pred akoukoľvek formou diskriminácie

Deti nesmú byť diskriminované podľa rasy, farby pokožky, jazyka, náboženstva, sexuálnej orientácie, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov, alebo zákonných zástupcov. Prednášky a besedy sú zamerané na právne témy k predchádzaniu a eliminácii radikalizácie, extrémizmu a iné - a s nimi spojenej protispoločenskej činnosti ohrozujúcej základné práva a slobody osôb a základy demokratického právneho štátu v rovine edukácie a prevencie.

- Právo na ochranu pred všetkými formami zlého zaobchádzania

S deťmi umiestnenými v našom centre zaobchádzame tak, aby vyrastali a rozvíjali sa v zdraví po fyzickej, mentálnej, emocionálnej, morálnej a duchovnej stránke a to v dôstojných podmienkach.

- Hodnotiaci systém centra nie je postavený na trestoch, ale na výhodách a odnímaní výhod.
- Našou zásadou v centre je, že sa na deti nekriči, ale vysvetľuje.
- Každé vzájomné ubližovanie si detí v centre je hodnotené odňatím výhody.
- Fyzické tresty sú neprípustné.

- Právo na poskytnutie zdravotnej starostlivosti, prístup k zdravotníckym službám a v prípade potreby zabezpečenia lekárskeho ošetrenia

Každé dieťa je po zdravotnej stránke sledované vychovávateľom/zdravotnou sestrou, ktorej podlieha vedenie zdravotnej dokumentácie dieťaťa a v prípade potreby je kompetentná pri menej závažných ochoreniach alebo poraneniach poskytnúť dieťaťu potrebnú medikáciu alebo ošetrenie. V prípade vážnejších poranení alebo ochorení sprevádza dieťa k odbornému lekárovi a sleduje či liečba dieťaťa v našom zariadení prebieha podľa pokynov lekára a sleduje akým smerom sa zdravotný stav dieťaťa vyvíja. – viac v časti s) programu centra

- Právo na slobodu svedomia, myslenia a náboženstva

Toto právo zahŕňa slobodu zmeniť svoje náboženské vyznanie alebo vieru, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo vieru sám alebo spoločne s inými, či už verejne alebo súkromne.

- V centre sme vybudovali kaplnku, ktorá je posvätená sv. Filipovi Nerymu. Minimálne 1x týždenne sa v nej konajú Sv. omše, ktoré sú prístupné aj pre verejnosť. Každé dieťa sa ich podľa slobodnej vôle môže zúčastniť.

- Právo na rešpektovanie svojej osobnosti, rovnoprávnosti v kolektíve

Každé dieťa má právo byť rešpektované ostatnými bez akejkoľvek výnimky. Na toto právo nadväzuje aj právo na rovnoprávnosť v kolektíve čo značí, že všetky deti sú si rovné bez ohľadu na pôvod, sociálne zázemie, náboženské presvedčenie, politické alebo iné zmýšľanie, telesnú alebo duševnú nespôsobilosť a zamestnanci zariadenia musia mať rovnaký prístup ku všetkým.

- Každý má právo byť zvolený do rady detí.
- So všetkými deťmi je rovnako zaobchádzané bez rozdielu.
- Zásadu rovnoprávnosti napĺňame pravidlami centra, s ktorými sú oboznámené všetky deti i rodičia a ktoré platia pre všetkých bez rozdielu.

- Právo na výchovu a vzdelanie

Dieťa má právo na takú výchovu, ktorá smeruje k rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho osobných schopností a nadania a to v najlepšom záujme dieťaťa. Výchova musí dieťa pripraviť na aktívny život v dospelosti s prihliadnutím na jeho individuálne schopnosti musí byť postavená na dôležitých životných hodnotách.
Deťom sú poskytnuté podmienky na plnohodnotné vzdelávanie. Každé dieťa má po ukončení povinnej školskej dochádzky právo na vzdelanie a smer aké si samo vyberie.

- Do všetkých výchovných a vzdelávacích činností zapájame všetky deti rovnako.
- Výber štúdia po ukončení povinnej školskej dochádzky je v konečnom dôsledku vždy rozhodnutím dieťaťa.
- Umožňujeme deťom navštevovať školy mimo mesta podľa nimi zvoleného študijného odboru. IŠP

- <u>Sloboda prejavu</u>

- Každé dieťa môže prejaviť svoj názor, presvedčenie či myšlienku vhodnou formou, ktorá by nezasahovala do práv ostatných. Tento prejav je vypočutý a dieťa zaň nie je trestané, osočované a nijakou formou diskriminované.
- Toto právo je zabezpečené aj formou rady detí, kedy min. 1x do mesiaca zasadne a je zložená zo zvolených zástupcov (deti si sami spomedzi seba volia zástupcu) a slobodne zástupcovia vyjadria požiadavky skupiny a alebo jednotlivcov.
- Ďalšou formou zabezpečenia tohto práva je inštitút voľnej tribúny, konanej 1x týždenne, kde dieťa môže vyjadriť svoj názor a postoj k hodnoteniu a jeho názor musí byť vypočutý a nesmie byť zaň nijakým spôsobom diskriminované.

- <u>Sloboda združovania</u>

Dieťa podporujeme pri zapájaní sa do práce v rôznych združeniach podľa jeho individuálnej potreby a taktiež má právo združovať sa s ostatnými, ktorí nenarúšajú jeho zdravý morálny, sociálny, duševný a telesný vývin.

- Deti sa zúčastňujú pravidelných skupinových a krúžkových činností, ktoré si samé zvolia.

- <u>Ochrana súkromia</u>

Dieťa má právo na ochranu pred zasahovaním do súkromia akýmkoľvek nevhodným alebo nežiaducim spôsobom.

- Dodržiavame listové tajomstvo.
- Osobné veci sú uzamknuté v miestnosti pre vychovávateľov. Prístup k ním má dieťa podľa potreby.
- Všetky údaje vedené v centre o dieťati sú chránené a zabezpečené.

- <u>Právo na zabezpečenie životnej úrovne</u>

Životná úroveň detí musí byť zabezpečená tak, aby viedla k dôstojnému duševnému, duchovnému, morálnemu, sociálnemu a telesnému rozvoju dieťaťa.

- Aktivity centra – kultúrne, športové, spoločenské, sociálne, duchovné - sú realizované s cieľom všestranného rozvoja dieťaťa.
- Podporujeme záujmy detí v centre účasťou na spoločenských, kultúrnych, športových aktivitách organizovaných mimo centra.
- Deti sa zúčastňujú na krúžkoch organizovaných ZUŠ, základnými a strednými školami ktoré deti navštevujú.

- Právo na prístup k vhodným informáciám

Všetky deti majú právo na umožnenie prístupu k vhodným informáciám či už formou médií, internetu, tlače, rozhovoru, alebo akoukoľvek inou formou, ktorá je pre dieťa z hľadiska jeho veku primeraná a informácie, ktoré touto formou prijíma, nenarušia jeho zdravý sociálny, duševný, psychický a morálny vývin, alebo nie sú pre dieťa deštruktívne.

- TV prijímač v spoločenskej miestnosti.
- Notebook s možnosťou pripojiť sa na internet.
- Rádio prijímače/ mobilný telefón na samostatne usporiadanej skupine
- Dostupná denná tlač, časopisy.

- Právo na stravu

Každé dieťa má nárok na stravu podľa zákonom stanovenej normy. Toto právo je nedotknuteľné ani v prípade výnimočne negatívneho správania dieťaťa.

- Každé dieťa dostane vždy porciu jedla podľa stravnej normy.
- Všetky deti dostanú rovnaké jedlo s výnimkou detí, ktoré majú zo zdravotných dôvodov nejaký druh diéty.
- Znižovanie porcií jedla v z výchovných dôvodov je neprípustné.

- Právo na vreckové

Vreckové dieťaťa, ktoré je mu zo zákona poskytnuté je majetkom dieťaťa, ktorý mu nikto proti jeho vôli nesmie odňať alebo skracovať. Viac o nakladaní s vreckovým v časti X programu centra.

- Právo využívať sociálne zabezpečenie

Centrum zabezpečuje riešenia životných situácii dieťaťa (vybavovanie rôznych dokladov, vybavovanie sirotského dôchodku a úkony spojené s výkonom poručníctva a opatrovníctva, činnosti spojené s významnými životnými udalosťami, úkony s tvorbou úspor, úschova vkladnej knižky a cenných vecí, vycestovanie s dieťaťom mimo územia SR alebo zabezpečenie možnosti vycestovania mimo SR).

- Právo na materiálne zabezpečenie

- Každému dieťaťu je podľa potreby dieťaťa poskytnuté materiálneho zabezpečenia vo forme ošatenia, hygienických pomôcok, edukačných pomôcok, telekomunikačných prostriedkov a iného materiálno - technického zabezpečenia, ktoré s prihliadnutím na vek dieťaťa je pre dieťa a jeho zdravý vývin potrebné.

- Právo na ochranu pred všetkými formami vykorisťovania

- Dieťa má právo na ochranu pred všetkými formami vykorisťovania, ktoré akýmkoľvek spôsobom škodia jeho blahu.

  Výchovu prácou v centre používame. Ide však o prácu primeranú veku a osobitostiam jednotlivca. Ide najmä o sebaobslužné činnosti, starostlivosť o zvieratká a drobné domáce práce.
- Cieľom je rozvíjať manuálne zručnosti, budovať pracovné návyky a pozitívny postoj k práci ako takej a preto prácu ako trest nikdy v cntre nepoužívame!

- Právo na oddych, hry a účasť na kultúrnom živote a umeleckých aktivitách

- Každé dieťa v centre má právo na oddych v prípade jeho individuálnej potreby a požiadavky toto právo musí byť splnené.
- Deti nenútime do žiadnych činností a aktivít, aktívne sa do nich zapája len v rámci svojej slobodnej vôle a v prípade potreby odpočinku mu tento musí byť umožnený.
- Všetky deti centra bez rozdielu sa zúčastňujú či už aktívnou alebo pasívnou formou na kultúrnych podujatiach, hrách a umeleckých aktivitách, ktorých sa centrum zúčastňuje, na ktorých sa podieľa alebo ktoré samo organizuje.

- Právo na ochranu pred mučením, krutým zaobchádzaním alebo trestaním
- Žiadne dieťa nesmie byť mučené, trestané alebo s ním kruto zaobchádzané akoukoľvek formou, v akomkoľvek rozsahu a v akejkoľvek miere
- V centre nepoužívame tresty, deti netrestáme, trest ako taký nemáme v žiadnom internom predpise či norme.
- Hodnotiaci systém centra je postavený na získavaní výhod. Pri nesplnení povinností dieťa nezískava výhody, prípadne výhody stráca, základné práva však zostávajú zachované.

- Právo dieťaťa na ochranu pred používaním narkotík a psychotropných látok a pred zapojením do ich výroby a distribúcie
- Edukujeme deti rôznymi formami /film, beseda/ o nebezpečnosti používania narkotík s cieľom aby odolali nástrahám, ktoré život prináša.
- Preventívnymi krokmi chránime dieťa, aby sa do centra nedostali nebezpečné narkotiká či iné návykové látky.
- Nepravidelnými prehliadkami osobných vecí sa snažíme predísť prineseniu narkotík či iných látok do centra a zabrániť tak ohrozeniu ostatných detí.

- Právo na ochranu pred prácou
- V centre deti nevykonávajú žiadnu prácu ktorá akýmkoľvek spôsobom ohrozuje zdravie dieťaťa, jeho výchovu, alebo rozvoj.
- V rámci výchovy ich však vedieme k pozitívnemu vzťahu k práci.
- Deti v centre sa však podieľajú na drobných domácich a sebaobslužných prácach primeraných ich veku a telesnej kondícii.

- Právo využívať výhody na základe hodnotiaceho systému
- Každé dieťa umiestnené v zariadení má právo využívať výhody hodnotiaceho systému, ktorý je pre zariadenie kľúčovou internou normou. V prípade že správanie dieťaťa bolo za uplynulý týždeň negatívne hodnotené výhody dieťaťu neprináležia.

- Právo na listové tajomstvo a korešpondenciu
- Každé dieťa môže bez obmedzenia prijímať a odosielať korešpondenciu. Toto právo mu je zabezpečované prostredníctvom jeho vychovávateľa, prípadne aj psychológa, ktorý mu prišlú korešpondenciu odovzdá. Dieťa si korešpondenciu otvára a číta samo.
- Zachovanie listového tajomstva je právom dieťaťa ktoré v centre rešpektujeme a taktiež je právom dieťaťa po jeho zvážení sa o obsah listu podeliť s kým uzná samo za vhodné.
- Deti majú okrem listovej formy možnosť komunikovať prostredníctvom mailov, SMS správ a cez sociálne siete. Tiež využívame aj formu SKYPE, aby sa dieťa so svojími blízkymi a vzťahovými osobami mohlo online vidieť a nielen počuť.

- Právo na okamžité poskytnutie pomoci
  - Ak sa dieťa ocitne v mimoriadnej situácii každý zamestnanec centra je povinný dieťaťu okamžite poskytnúť pomoc.
  - Deti, si na vychádzky berú mobilné telefóny, aby mali možnosť v prípade nepredvídanej situácie zavolať do centra.
  - V centre majú vychovávatelia k dispozícii služobný mobilný telefón 24 hodím denne.

- Právo na všestranný rozvoj osobnosti
  - Výchova a podmienky v centre sú nastavené tak, aby dieťaťu poskytovali všestranný rozvoj osobnosti.
  - Každé dieťa v zariadení má zabezpečenú blízku osobu (z odborného tímu), ktorá dieťa sprevádza obdobím pobytu v centre a poskytuje mu možnosť dôverného vzťahu, pravidelnú odbornú pomoc a poradenstvo.
  - Každé dieťa v centre môže využívať všetky dostupné prostriedky podporujúce jeho všestranný rozvoj /knižnica, internet, tlač, športoviská, pracovná dielňa a pod./

- Právo na kontakt s oboma rodičmi
  - Každé dieťa má právo na kontakt s oboma rodičmi s výnimkou ak by toto právo bolo v rozpore s rozhodnutím súdu. Toto právo zabezpečujeme formou osobných stretnutí, korešpondencie, telefonického kontaktu, návštevy rodiča, SKYPE, ak má dieťa rodiča v ÚVTOS a ÚVV, pobytom dieťaťa v domácom prostredí

- Právo na návštevy
  - Cieľom centra je budovať, upevňovať a naprávať rodinné väzby.
  - Každé dieťa má právo na návštevy zo strany rodinných príslušníkov s výnimkou ak by to bolo v rozpore s rozhodnutím súdu alebo by to narúšalo zdravý duševný vývin dieťaťa.
  - Každé dieťa má možnosť čerpania výhody hodnotiaceho systému – právo ísť s rodičom počas návštevy do mesta, právo navštíviť rodičov cez víkend, sviatok alebo prázdniny,

- Právo detí národnostných menšín používať svoju vlastnú kultúru, vykonávať svoje vlastné náboženstvo a používať svoj štátny jazyk
  - Každé dieťa v našom centre má právo používať svoju vlastnú kultúru, ktorá je mu prirodzená, prezentovať ju na vystúpeniach centra, ktoré deti nacvičujú vykonávať svoje vlastné náboženstvo podľa svojho presvedčenia a používať štátny jazyk ktorému najlepšie rozumie.

- Právo na zachovanie rodinných zväzkov
  - Každé dieťa má právo na zachovávanie a utužovanie rodinných pút aj napriek umiestneniu v centre. Centrum intenzívne spolupracuje s rodinou a poskytuje aktívnu súčinnosť k tomu, aby vzťahy v rodine boli utužované a posilňované .
  - Vozíme deti na návštevy rodičom pokiaľ finančná situácia rodičov je jediným dôvodom že nenavštevujú svoje deti. Umožňujeme deťom tráviť pobyty v domácom prostredí.

- Právo na pravidelnú kontrolu zaobchádzania s dieťaťom

- Dieťa, ktoré je umiestnené v centre má právo na pravidelné kontroly zo strany štátu na zistenie vhodnosti podmienok, starostlivosti, ochrany a zaobchádzania. Toto právo je zabezpečené aj formou pravidelných previerok príslušnej Okresnej a Krajskej prokuratúry. Tiež sa realizujú aj pravidelnými návštevami zo strany príslušných ÚPSVaR, OSPODaSK a vykonanými pohovormi zo strany kolíznych opatrovníkov s klientami zariadenia, ktorých majú v evidencii. Tieto pohovory sú realizované osamote.

- Právo na podanie sťažnosti
  - V priestoroch centra je zriadená **schránka dôvery**, ktorá slúži deťom v prípade, že majú pocit akejkoľvek ujmy či menej vážneho porušenia ich práv. Je umiestnená na prístupnom mieste a môžu do nej vkladať odkazy, podnety, sťažnosti podľa zváženia aj anonymne.
  - Každé podanie je zaznamenané, prešetrené a na spoločnej komunite sú deti o výsledku šetrenia oboznámené.
  - Ak dieťa požiada o zachovanie anonymity, je mu vyhovené
  - Na prístupnom a viditeľnom mieste je zverejnená mailová adresa na dzorujúceho prokurátora spolu s telefónym číslom. Deti ho môžu kedykoľvek použiť bez vedomia personálu centra použitím telefónu či internetu.
  - V centre je zriadená Rada detí. Ide o zástupcov jednotlivých samostatných skupín, ktorá sa stretáva 1x týždenne. Tu môžu deti podávať sťažnosti, podnety, návrhy sociálnemu pracovníkovi centra.

V prípade zistenia porušenia niektorého z vyššie uvedených práv je ten, komu sa táto informácia dostane povinný kontaktovať riaditeľa centra a v prípade potreby príslušné orgány SR.

Okrem uvedených práv, platia pri ambulantnej starostlivosti aj nasledujúce práva:

V ambulantnej starostlivosti poskytujeme dieťaťu prostredie, ktoré rešpektuje jeho právo na súkromie, v ktorom môže otvorene a bezpečne hovoriť o čomkoľvek . Pocit bezpečia sa snažíme vytvoriť vzťahom, ktorý je dôverný a profesionálny. Ak nastane situácia, že je dôležité, aby o určitej informácii vedeli rodičia, alebo iní ľudia, bude to s dieťaťom prejednané.

Dieťa má právo odpovedať na otázky len do tej miery, do akej mu je to príjemné, t. j. samé si určuje hranice, v ktorých sa cíti bezpečne.

Dieťa má právo byť informované ohľadom povahy poskytovanej starostlivosti a spôsobe jej vykonávania, t. j. mať primerané informácie o metódach psychologickej starostlivosti.

Dieťa má rovnako právo na základe informácií vyjadriť svoj nesúhlas s určitou formou starostlivosti a následne v spolupráci s odborným zamestnancom hľadať najvhodnejšie možnosti riešenia.

V rámci psychologickej diagnostiky má dieťa právo byť informované o dôvodoch psychologickej diagnostiky, spôsobe a rozsahu jej vykonávania. Takisto má dieťa právo byť informované primeraným spôsobom ohľadom výsledkov psychologického vyšetrenia do takej miery, ktorá neohrozuje jeho psychickú pohodu.

Špecificky pri ambulantnej starostlivosti platia pre dieťa aj nasledujúce práva:

Rodič má právo byť informovaný ohľadom priebehu psychologickej starostlivosti v takej miere a takým spôsobom, ktorý nenarušuje dôvernosť vzťahu odborného zamestnanca a dieťaťa a je pre neho primeraný a zrozumiteľný.

Rodič má právo byť informovaný o výsledkoch psychologickej diagnostiky v plnom rozsahu, pokiaľ tým nie sú ohrozené práva dieťaťa, alebo ak to nie je v záujme ochrany dieťaťa v osobitých prípadoch.

Rodič má právo na základe rozhovoru s odborným zamestnancom centra odmietnuť určitú formu pomoci. Následne mu bude poskytnutý priestor na hľadanie najvhodnejšieho riešenia vzniknutej situácie. Rodič bude oboznámený s dôsledkami odmietnutia tejto formy starostlivosti a s možným dopadom neposkytnutia tejto formy starostlivosti na dieťa.

PRÁVA RODIČOV

- Právo na rešpektovanie práv a zodpovednosti rodičov a širšej rodiny pri vedení dieťaťa, v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami
  - Centrum rešpektuje postavenie a práva rodičov a príbuzných vo vzťahu k deťom. Rodičom alebo zákonným zástupcom poskytuje pravidelne informácie, informuje ich o každej zmene, a podporuje čo najčastejší a najefektívnejší kontakt s deťmi.

- Právo na poskytnutie primeranej pomoci rodičom pri výchove detí
  - Rodičom v prípade potreby poskytujeme pomoc pri výchove detí monitorovaním správania v rodinnom prostredí, zapájaním rodičov do výchovného programu, vyhodnocovaním situácií, poradenstvom.

- Právo obmedziť osobný kontakt s dieťaťom na odporučenie centra
  - V prípade potreby, zväčša na začiatku pobytu z dôvodu narušených vzťahov v rodine je potrebné u niektorých detí vyvolať túžbu po rodičoch. Túto túžbu či záujem najefektívnejšie docielime tým, že odporučíme rodičom, aby dieťa osobne nenavštevovali nejaký čas (max. jeden mesiac) a pracujeme s dieťaťom tak, aby sa v ňom prebudila prirodzená túžba po nich „vyvolať hlad po rodičovi“, prijatie zodpovednosti za vlastné správanie. Na druhej strane umožníme rodičovi prerušiť neefektívny zacyklený mechanizmus a získať tak odstup a náhlad na danú situáciu. Zo skúseností môžeme konštatovať, že dieťa najneskôr po 2 týždňoch kontaktuje rodiča písomne, či inou formou. Tak ako je právom rodičov toto právo prijať, tak je ich právom sa tohto práva vzdať.

- Právo na pravidelnú kontrolu zaobchádzania s deťmi
  - Rodičia majú právo kedykoľvek navštíviť centrum a informovať sa o práci s dieťaťom, o jeho vývine, problémoch, posunoch a zaobchádzaní s ním. Termín návštevy je potrebné

dohodnúť dopredu, aby si ped/odb.zamestnanec vedel vytvoriť náležitý priestor na zodpovedanie všetkých otázok rodiča.

- Právo na informácie o dieťati
  - Odborný zamestnanec centra sprevádzajúci dieťa minimálne 1x týždenne telefonicky informuje rodiča o dieťati, jeho úspechoch i nezdaroch, posunoch či stagnácii a spoločne s rodičom plánuje ďalšie stratégie práce s dieťaťom
  - V prípade nedovoleného opustenia centra je rodič neodkladne informovaný.

- Právo byť informovaný o zdravotnom stave dieťaťa
  - O každej zmene liečby, úraze či inej zmene zdravotného stavu centrum rodiča informuje telefonicky.

- Kontakt detí s rodičmi, ďalšími príbuzými a osobami, ku ktorým má dieťa blízky vzťah sa v zariadení zabezpečujeme :
  - Osobnou návštevou - rodičia, ďalší príbuzní a osoby ku, ktorým má dieťa blízky vzťah môžu dieťa navštíviť pravidelne v nedeľu od 13:00 hod. do 17:00 hod. a v prípade potreby po dohode s centrom aj v iný dohodnutý deň.
  - Každé dieťa, má na základe hodnotiaceho systému právo navštíviť rodičov cez víkend, sviatok alebo prázdniny.
  - Telefonickým kontaktovaním – rodičia a príbuzní môžu dieťa kontaktovať pravidelne každý pracovný deň a aj cez víkend medzi od 19:00 hod. – 20:00 hod. Dieťa môže kontaktovať rodičov alebo príbuzných v prípade individuálnej potreby kedykoľvek počas dňa od svojho psychológa. Na základe výhod ktoré dieťaťu prislúchajú prostredníctvom hodnotiaceho systému má dieťa právo mať pri sebe svoj vlastný mobilný telefón a používať ho. Deti, ktoré túto výhodu zatiaľ nezískali, majú možnosť požiadať svojho sprevádzajúceho odborného zamestnanca, ktorý mu tento kontakt umožní.
  - Korešpondenciou – korešpondencia medzi dieťaťom a rodičmi, ďalšími príbuznými alebo osobami, ku ktorým má dieťa blízky vzťah nie je obmedzená a je zo strany zariadenia vo vysokej miere podporovaná.

- Dieťa sa má právo obrátiť bez vedomia zariadenia na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, súd alebo prokuratúru, formou emailu alebo korešpondencie pri ktorých požívajú právo listového tajomstva. Ku kontaktom na tieto orgány majú prístup z internetu, násteniek v centre, alebo z prednášok ktoré sú deťom zabezpečované. Na orgány sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa môžu obrátiť aj počas ich prítomnosti v zariadení, kedy je im zabezpečený priestor a súkromie na pokojnú komunikáciu. Tieto kontakty sa vykonávajú osobne zo strany OSPODaSK v zariadení a aj daný pohovor kolízneho opatrovníka s dieťaťom prebieha súkromne bez prítomnosti pracovníkov zariadenia. Tiež deti majú právo adresovať svoje sťažnosti priamo na mailovú adresu prokurátora, o ktorej sú deti informované a majú ju k dispozícii.
- Podmienky doručovania pošty – pošta je deťom doručovaná prostredníctvom vychovávateľa, prípadne psychológa, ktorý ju nepoškodenú a neotvorenú odovzdá dieťaťu

ktorému je určená. Odosielanie pošty zabezpečuje vychovávateľ, prípadne psychológ, ktorý na požiadanie dieťaťa poštu odošle alebo dieťa samo.

- Podmienky prístupu na internet – dieťa na základe výhod ktoré mu prislúchajú prostredníctvom hodnotiaceho systému má nárok na prístup na internet v prípade potreby. Deti majú k dispozícii notebook, pripojenie na internet i mobilné telefóny.
- Podmienky používania mobilného telefónu - Rodičia a príbuzní môžu dieťa kontaktovať každý pracovný deň a aj cez víkend od 19:00 hod. – 20:00 hod. Dieťa môže kontaktovať rodičov alebo príbuzných v prípade individuálnej potreby po dohode s vychovávateľom alebo sprevádzajúcim odborným zamestnancom kedykoľvek počas dňa. Na základe výhod ktoré dieťaťu prislúchajú prostredníctvom hodnotiaceho systému má dieťa právo mať pri sebe svoj vlastný mobilný telefón a používať ho.

Špecificky pri ambulantnej starostlivosti platia pre rodičov aj nasledujúce práva:

- Rodič má právo byť informovaný ohľadom priebehu psychologickej starostlivosti v takej miere a takým spôsobom, ktorý nenarušuje dôvernosť vzťahu odborného zamestnanca a dieťaťa a je pre neho primeraný a zrozumiteľný.

- Rodič má právo byť informovaný o výsledkoch psychologickej diagnostiky v plnom rozsahu, pokiaľ tým nie sú ohrozené práva dieťaťa, alebo ak to nie je v záujme ochrany dieťaťa v osobitých prípadoch.

- Rodič má právo na základe rozhovoru s odborným zamestnancom centra odmietnuť určitú formu pomoci. Následne mu bude poskytnutý priestor na hľadanie najvhodnejšieho riešenia vzniknutej situácie. Rodič bude oboznámený s dôsledkami odmietnutia tejto formy starostlivosti a s možným dopadom neposkytnutia tejto formy starostlivosti na dieťa.

v) opis povinností dieťaťa pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra

POVINNOSTI DETÍ A RODIČOV

Pravidlá/povinnosti detí v centre:

- Nikomu nezasahovať do jeho osobných práv

Deti sú v maximálnej miere poučené o svojich právach, či už formou prednášok, oznamov, nástenieok alebo bežných diskusií a vedieme ich k uvedomeniu si, že tieto práva požíva každý z nich. Nikto nesmie nikomu zasahovať do jeho osobných práv a nikomu do jeho osobných práv nesmie byť zasahované.

- Ctiť ľudskú dôstojnosť ostatných detí a zamestnancov zariadenia

Dieťa je povinné správať sa k ostatným deťom a zamestnancom slušne, rešpektovať ich potreby, ich osobnosť a individualitu.

- Povinnosť podrobiť sa v prípade potreby testu na omamné a psychotropné látky

Na základe dôvodov umiestnenia a zlyhania v prirodzenom prostredí, u detí pri ktorých je dôvodná obava, že by sa mohli do zariadenia vrátiť po predchádzajúcom požívaní návykových látok, alebo u detí ktoré sa do zariadenia vrátia pod vplyvom návykovej látky, si vyhradzujeme právo urobiť dieťaťu test a dieťa je povinné sa tomuto testu podrobiť. Používame voľnopredajné testy RapiClear MD 5, RapiClear THC, ktorých výsledky sú orientačné a preukazujú možnosť požitia návykovej látky. Skutočné požitie návykovej látky môže potvrdiť iba poskytovateľ zdravotnej starostlivosti resp. dieťa, ktoré sa k požitiu prizná.

- Nikoho nediskriminovať

Dieťa nesmie nikoho diskriminovať, napádať, znevažovať podľa rasy, farby pokožky, jazyka, náboženstva, sexuálnej orientácie, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov, alebo zákonných zástupcov alebo z akéhokoľvek iného dôvodu.

- Nikomu bez súhlasu nevstupovať do súkromia

Dieťa má povinnosť sa zdržať akéhokoľvek zásahu do súkromia inej osoby, či už verbálne alebo fyzicky.

- Rešpektovať pokyny vychovávateľa

Dieťa má povinnosť rešpektovať pokyny vychovávateľa, ktorý ich používa ako výchovný prostriedok na odstránenie alebo zmiernenie vzorcov správania, ktoré viedli k umiestneniu. Zároveň vychovávateľ pôsobí, ako pozitívny vzor sociálne žiadúceho správania a hodnôt spoločnosti.

- Rešpektovať hodnotiaci systém

Každé dieťa je povinné rešpektovať hodnotiaci systém centra. Hodnotiaci systém je postavený na pozitívnom hodnotení t. j. odmeňovanie bez sankcií a trestov a aj z toho dôvodu je pre deti výhodné sa podľa neho riadiť.

- Dodržiavať vnútorný poriadok centra

Funkciou vnútorného poriadku je zabezpečenie ochrany klientov a zamestnancov centra, pomáha orientovať sa a pochopiť bežné fungovanie v centre a tak i v živote.

- Chrániť majetok centra pred poškodením a odcudzením

Deti majú povinnosť chrániť majetok, s ktorým sa dostávajú do kontaktu, nakoľko slúži ich potrebám. Zároveň to detí učí k zodpovednému narábaniu so svojim i cudzím majetkom.

- Nepoužívať cudzie veci bez dovolenia

Z dôvodu častých problémov s výmenou vecí medzi deťmi, sme zaviedli povinnosť jednotného oblečenia počas výchovnej činnosti v priestoroch CDR Senec aby sme odstránili pokusy niektorých detí vyvíjania nátlaku na tých, ktorý mali niečo čo chcel iný. Toto pravidlo je možné porušiť len s o súhlasom a vedomím vychovávateľa v odôvodnených prípadoch.
Pravidlo slúži na predchádzanie svojvoľnej výmeny vecí medzi deťmi, nakoľko je potrebné zabezpečiť ochranu majetku každého dieťaťa.

- Vrátiť sa z vychádzky alebo návštevy, prípadne pobytu v domácom prostredí včas

V prípade vychádzky, návštevy rodičov, prípadne pobytu v domácom prostredí, má dieťa povinnosť vrátiť sa do hodiny stanovenej v dovolenkovom lístku alebo v priepustke. V prípade meškania telefonicky kontaktuje vychovávateľa alebo sprevádzajúcu osobu.

- Vedome neubližovať sebe a iným

V centre má dieťa povinnosť chrániť svoje zdravie a vedome ho neohrozovať, napr. tetovaním, sebapoškodzovaním, požívaním nebezpečných látok a iné.

- Nefajčiť a nenosiť do centra cigarety ani jné omamné látky, či nebezpečné predmety

V objektoch centra je zakázané fajčiť a taktiež nosiť cigarety ani iné omamné látky či nebezpečné predmety.

- Nevrátiť sa z vychádzky alebo návštevy pod vplyvom návykových látok alebo pod vplyvom alkoholu

V prípade umožnenia dieťaťu isť na vychádzku alebo odisť na návštevu je dieťa povinné vrátiť sa z nej bez predchádzajúceho požitia alkoholických nápojov alebo omamných či psychotropných látok.

- Vyvarovať sa situáciám, ktoré by mohli byť preň ohrozujúce, najmä užívania látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie

Povinnosťou detí je konať tak, aby nevystavili seba alebo svoje okolie do ohrozujúcej situácie. Dieťa nemôže užívať lieky, ktoré mu nie sú predpísané lekárom a je jeho povinnosťou užívať len tie lieky ktoré mu podá jeho vychovávateľ či zdravotná sestra podľa predpisu lekára.

- Neubližovať iným, alebo sebe

Povinnosťou dieťaťa je vyvarovať sa takému správaniu, ktorým by mohlo ohroziť seba alebo iných na zdraví /útok na iné dieťa, útok na zamestnanca, útok na rodiča a pod./ alebo majetku. V takom prípade je povinnosťou prítomného zamestnanca zasiahnuť slovne s cieľom zastavenia dieťaťa. Ak na slovnú intervenciu dieťa nereaguje, je povinný použiť hmaty a chvaty aby zabránil poškodeniu zdravia, či majetku. Ak je takejto situácii vystavená žena, môže požiadať kolegu – muža aby uvedeným spôsobom zasiahol.

- Dodržiavať režim dňa stanovený centrom

Medzi povinnosti detí umiestňovaných do centra patrí aj povinnosť rešpektovať a dodržiavať režim dňa.

Povinnosti rodičov:

Z dôvodu efektívneho fungovania výchovného procesu a chodu centra je potrebné, aby určité povinnosti dodržiavali aj rodičia detí.

- Nefajčiť v areály zariadenia

V celom areály zariadenia je zakázané fajčiť a je povinnosťou rodičov to rešpektovať a dodržiavať.

- Nesľubovať deťom nesplniteľné

Pri príjme dieťaťa je zákonný zástupca poučený o tom, že sľubujeme iba to, čo vieme splniť a iba to čo je reálne v ich kompetenciách a možnostiach, pretože sľuby dieťaťu umiestnenému napr. na výchovné opatrenie, že pôjde zajtra domov keď to nie je reálne, robia v prežívaní dieťaťa negatívne zmeny a znemožňuje to produktívnu a efektívnu prácu s ním. Je povinnosťou rodiča konať v najlepšom záujme dieťaťa.

- Rešpektovať hodnotiaci systém zariadenia

Tak ako deti aj rodičia musia rešpektovať náš hodnotiaci systém a uvedomiť si, že udelenie možnosti tráviť pobyt v domácom prostredí získava dieťa pri rešpektovaní pravidiel a hodnotiaceho systému. Na to, aby ju dieťa získalo sa musí zdržať určitých konaní či prejavov. Taktiež je povinnosťou rodiča priviesť dieťa do zariadenia v stanovený čas a v plnej miere zodpovedá za stav v akom dieťa do centra prinesie.

- Dodržiavať návštevný poriadok

Návštevný poriadok je vyvesený v návštevnej miestnosti, rodič je s ním oboznámený pri prijatí dieťaťa a je povinnosťou rodičov sa ním riadiť. Je v ňom presne stanovené čo by rodič dieťaťu nosiť nemal a aké správanie je v centre neprijateľné. V prípade porušenia návštevného poriadku je možné návštevu prerušiť alebo ukončiť.

NÁVŠTEVNÝ PORIADOK CENTRA

1. Dieťa sú oprávnení navštíviť rodičia, alebo osoby ktoré súd určil ako zákonných zástupcov dieťaťa. Ostatní príbuzní - starý otec, stará mama a pod. môžu navštíviť dieťa so súhlasom rodiča, alebo zákonného zástupcu najmä počas víkendov. Iný termín návštevy konzultujte s príslušným psychológom Vášho dieťaťa, príp. riaditeľom centra.
2. Neplnoletá osoba môže prísť na návštevu len s oprávnenou plnoletou osobou.
3. Dieťaťu môžete priniesť sladkosti, ovocie, nealkoholické nápoje v primeranej miere, prípadne obľúbenú hračku, knihu a pod.
4. Prosíme, nenoste deťom potraviny podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu ako sú šaláty, klobásy, mäkké zákusky a vôbec potraviny, ktoré by mohli byť príčinou ochorenia tým, že majú obmedzenú trvanlivosť.
5. Je zakázané nosiť deťom alkohol, cigarety, drogy a predmety ostré a nebezpečné, ktorými by si deti mohli ublížiť.
6. Ak chcete dať dieťaťu finančnú hotovosť, prosíme, odovzdajte ju službukonajúcemu vychovávateľovi. Ten ju uloží na kartu vreckového Vášho dieťaťa, odkiaľ si Vaše dieťa bude môcť peniaze v prípade potreby vyberať. Len takto zabránime odcudzeniu, alebo zneužitiu financií Vášho dieťaťa.
7. Je zakázané návštevám fajčiť v priestoroch areálu.
8. V čase návštevy sa zdržiavajte v priestoroch učených na tento účel.
9. Žiadame dodržiavať počas návštev čistotu a poriadok v priestoroch centra i areály centra

10. Počas pobytu dieťaťa v centre ho môžete kontaktovať: v CDR Senec: na tel. č. 0917 949 961 alebo 0902 893 048, denne v čase od 19:00 hod. do 20:00 hod., v CDR Chrastince: na tel.: 02 456 463 92, 0902 891 124
11. Telefonická informácia o Vašom dieťati Vám zo strany personálu bude poskytnutá nasledovne: psychológ dieťaťa – tel. kontakt ste obdržali pri príjme dieťaťa, sociálna pracovníčka v prac. dňoch 8,00- 16.00 hod. na tel. č. 0910 660 658
12. Osobné konzultácie a psychologické sedenia si dohodnite dopredu.
13. V prípade potreby Vás Vaše dieťa môže kontaktovať zo služobného telefónu , prípadne súkromného telefónu, ktorý mu bude poskytnutý službukonajúcim zamestnancom v priebehu celého dňa.

Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, centrum je oprávnené:

- Určiť, že rodič dieťaťa sa nemôže stretnúť s dieťaťom (napr. keď je rodič pod vplyvom návykových látok, bez súhlasu dieťaťa a pod.) Dôvod takéhoto rozhodnutia musí byť uvedený v spise dieťaťa a zároveň oznámi dôvod príslušnému OSPODaSK.
- Určiť, že rodič dieťaťa sa môže stretnúť len za prítomnosti zamestnanca centra.

Situácie kedy centrum odmietne odovzdať dieťa rodičovi alebo blízkej osobe:

- zlý zdravotný stav dieťaťa /vysoká tel. teplota a pod./
- rodič pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok
- žiadosť dieťaťa

Ak blízka osoba dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorá je dieťaťu známa, má záujem aby sa dieťa opakovane krátkodobo zdržiavalo mimo centra v jej prítomnosti, je povinné absolvovať informačné poradenstvo v ustanovenom rozsahu pod vedením sociálneho pracovníka centra i za prítomnosti psychológa, ktorý má v psychologickej starostlivosti dieťa.
O pobyte dieťaťa mimo centra je informovaný príslušný orgán OSPODaSK, s uvedeným termínom a pokiaľ je pobyt dlhší ako 7 po sebe nasledujúcich dní je informovaný príslušný OS a Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny.

Špecificky pri ambulantnej starostlivosti platia pre dieťa ah rodiča aj nasledujúce povinnosti:

Ak odborný zamestnanec uzná za potrebné zistiť, či dieťa užíva návykové látky a rodič chce naďalej spolupracovať s našou ambulanciou, je povinný zabezpečiť vyšetrenie na prítomnosť návykových látok, formou na ktorej sa spoločne s odborným zamestnancom dohodnú (odbery u lekára, testovanie rodičom pomocou voľnopredajných testov, testovanie v ambulancii pomocou voľnoptredajných testov). Táto povinnosť platí aj pri spolupráci s dospelým klientom. Klienti majú povinnosť navštevovať stretnutia v triezvom stave, bez užitia omamných látok. V prípade, že klient, dieťa, alebo rodič príde pod vplyvom omamných látok, odborný zamestnanec má právo stretnutie zrušiť.

w) <u>taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa nesúhlasí</u>

VÝCHOVNÉ PROSTRIEDKY

pri problémovom správaní a poruchách správania

Efektívny výchovný proces zabezpečujeme prostredníctvom hodnotiaceho systému, ktorý je postavený na princípe spravodlivosti, primeranosti, opatrnosti, uvážlivosti a pozitívnom hodnotení, pričom **štandardné nároky a práva dieťaťa musia byť zachované**.
U detí s výchovnými problémami a poruchami správania vychádzame zo skutočnosti, že všeobecné pedagogické a sociálne vplyvy a prostriedky zlyhali a preto hľadáme také formy a prostriedky, ktoré by **navodili pozitívnu zmenu hodnotovej orientácie našich klientov.**
Náš motivačný systém obsahuje tieto všeobecné formy:

- Spätná väzba - pozitívna
- Spätná väzba - negatívna
- Napomenutie
- Získavanie výhod
- Odňatie výhod
- Pochvala – individuálna a pred skupinou/komunitou

Zásady pri hodnotení:

1. **Spravodlivosť** – rovnako pristupovať ku všetkým, vždy oceniť a zhodnotiť to dobré a pokarhať zlé.
2. **Primeranosť** – prihliadať na závažnosť činu, individualitu dieťaťa, vylúčiť podcenenie, alebo precenenie činu, vylúčiť pokarhanie správania ak sa jedná o dôsledok choroby alebo defektu osobnosti.
3. **Uvážlivosť** – nekarhať bez overenia situácie, voliť jasné a zrozumiteľné formy nárokov na dieťa.
4. Tento hodnotiaci systém je postavený pozitivisticky. Pracuje s **pozitívnym hodnotením** – udeľovaním nadštandardných výhod, alebo odoberaním výhod pričom štandardné nároky a práva dieťaťa musia byť zachované.

Realizácia hodnotiaceho systému:

1. Základom hodnotiaceho systému je každodenné hodnotenie detí vychovávateľom a zaznamenávanie hodnotenia elektronicky a do mesačného hárku dieťaťa samostatne usporiasanej skupiny. Hodnotenie prebieha vo večerných hodinách za aktívnej účasti všetkých členov samostatnej skupiny. Každé dieťa v skupine môže bezprostredne a bez postihu vyjadriť svoj názor a postoj k hodnoteniu. Vychovávateľ berie do úvahy hodnotenie dieťaťa, pomocného vychovávateľa, výsledky v škole, ale môže brať do úvahy aj upozornenie iných pracovníkov centra. Na základe týchto informácii zhodnotí celý deň. Jeho denné vyhodnotenie správania dieťaťa slúži ako podklad pre pravidelné týždenné hodnotenie.
2. Na konci týždňa zosumarizuje denné hodnotenia a úspešné deti zo skupiny navrhuje na pochvalu. Vychovávateľ môže navrhnúť aj mimoriadnu pochvalu, ktorá sa udeľuje za mimoriadny dobrý skutok, alebo v prípade potreby pozitívnej motivácie dieťaťa. Pochvalou

získava dieťa výhody. U detí, ktoré sa počas týždňa dopustili priestupku, je ich správanie navrhnuté na pokarhanie. Návrh sa zdôvodňuje. Pri spáchaní vážneho priestupku sa dieťaťu udeľuje mimoriadne pokarhanie správania, ktoré sa rovnako zdôvodňuje.

3. Vychovávatelia, pomocní vychovávatelia v priebehu dňa dávajú deťom priebežnú spätnú väzbu.
4. Všetky pochvaly a pokarhania správania sa udeľujú na voľnej tribúne a platia od chvíle vyhlásenia až po dobu trvania. Pochvaly a pokarhania správania sa perspektívne kumulujú. Pochvaly skracujú pokarhanie správania 1:1 t. j. za 1 týždeň pochvaly sa skracuje pokarhanie správania o 1 týždeň. Pokarhanie – ruší všetky pochvaly aj u vzorného dieťaťa. Preto je možnosť udelenia podmienečného pokarhania správania pre prípady, keď sa jedná o menej závažný priestupok u dieťaťa dlhodobo dobre hodnoteného.
5. Môže sa stať, že aj napriek tomu že v našom centre sankcie nepoužívame niektoré dieťa nebude súhlasiť s hodnotením, ktoré za daný týždeň dosiahlo. V takom prípade používame trojstupňový model prehodnocovania. V prvom stupni sa dieťa môže obrátiť na svojho vychovávateľa prípadne svojho psychológa (podľa vlastného uváženia), s ktorým skonzultuje svoj nesúhlas alebo nepochopenie svojho hodnotenia. V prípade, že preňho nebude vysvetlenie vychovávateľa či psychológa dostačujúcim môže sa v druhom stupni obrátiť na riaditeľa centra, ktorý si ho rovnako vypočuje a buď jeho hodnotenie prehodnotí alebo poskytne dieťaťu primerané vysvetlenie na jeho úrovni vyspelosti, pričom nezabudne uviesť, aké správanie je potrebné na pochvalu. Ak dieťa stále nie je stotožnené s riešením, má právo sa obrátiť na riaditeľku centra, ktorá sa s dieťaťom stretne a vypočuje si požiadavku dieťaťa a jeho výhrady k hodnoteniu. Ak je potrebné, prizve si na vysvetlenie ďalšie osoby. Záverom sedenia je zmena hodnotenia dieťaťa alebo potvrdenie hodnotenia a podrobné vysvetlenie na základe čoho bolo dieťa hodnotené tak ako bolo a detailný rozbor problému v ktorom je potrebná náprava, zmena správania.

Normy hodnotenia:

- Pochvala – 2 týždne /trvanie odo dňa vyhlásenia/
- Mimoriadna pochvala 1 – 3 týždne /nevylučuje sa kombinácia oboch pochvál /
- Riaditeľská pochvala v trvaní 3 – 8 týždňov sa udeľuje s vedomím a súhlasom riaditeľky
- Pokarhanie správania – 2 týždne /trvanie odo dňa vyhlásenia/
- Mimoriadne pokarhanie správania 1 – 8 týždňov /nevylučuje sa kombinácia oboch pokarhaní/
- Riaditeľské pokarhanie správania 3 – 8 týždňov sa udeľuje s vedomím a súhlasom riaditeľky

Pochvala – za bezproblémové správanie a aktivitu.

Mimoriadna pochvala – udeľuje sa v prípade nadštandardného správania dieťaťa, alebo v prípade potreby motivácie dieťaťa pričom jeho správania nie je zlé no dieťa je málo aktívne a cítiť potrebu mu dať podnet k tomu, aby na svojom správaní a aktivite viac zapracovalo.

Riaditeľská pochvala - za čin/skutok, ktorý je všeobecne uznaný, ako príklad vzorného, charakterného, čestného postoja k problému či v životnej situácii.

Pokarhanie správania – za opakované drobné porušovania poriadku a pravidiel.

Mimoriadne pokarhanie správania – ide spravidla za závažný priestupok, kde je potrebné dať dieťaťu okamžite spätnú väzbu, že čin ktorý vykonal je nevyhovujúci a nie je ďalej možné aby

poberal výhody, ktoré by mu neprináležia. Mimoriadne pokarhanie nadobúda účinok hneď po jeho zistení ale oficiálne bude vyhlásené na voľnej tribúne.

Mimoriadne pokarhanie správania je možné udeliť z nasledujúcich dôvodov :

- ✓ Hanlivá, urážlivá alebo nevhodná reprezentácia centra – odobratie výhod na **2** týždne
- ✓ Nepovolené dávanie alebo požičiavanie si vecí – odobratie výhod na **2** týždne
- ✓ Nepovolený neskorý príchod do centra – odobratie výhod na **3** týždne
- ✓ Sebapoškodzovanie tetovanie tela, pearcing v centre – odobratie výhod na **3** týždne
- ✓ Fajčenie, nepovolené prinesenie cigariet do centra – odobratie výhod na **4** týždne
- ✓ Vrátenie sa z víkendového pobytu/vychádzky pod vplyvom drog, alkoholu – odobratie výhod na **5** týždňov
- ✓ Prinesenie drog, alkoholu z víkendového pobytu /vychádzky – odobratie výhod na **6** týždňov
- ✓ Útek, trestný čin, priestupok riešený políciou počas dovolenky – odobratie výhod na **8** týždňov
- ✓ Napadnutie – odobratie výhod na **3-8** týždňov (záleží od závažnosti konania)

Podmienečné pokarhanie správania – udeľuje sa spravidla za menší priestupok a odkladá sa. Je to forma výstrahy, odmeny dieťaťa zostávajú zachované a v prípade, že bude v negatívnom správaní pokračovať naďalej, na ďalšej voľnej tribúne mu bude udelené riadne pokarhanie správania s odobratím výhod.

Možné statusy dieťaťa v centre podľa zásad hodnotiaceho systému :

1. **Pokarhané správanie** – ak dieťa dostane pokarhanie za správanie na voľnej tribúne, od chvíle vyhlásenia až po jeho ukončenie je v stave „pokarhaný za správanie“ . Takto hodnotené deti nie sú v ničom obmedzované. Nemôžu však využívať žiadne nadštandardné výhody.
   a) nemôžu reprezentovať centrum
   b) nemôžu sa zúčastniť zábavných, kultúrno-spoločenských akcií, športových podujatí mimo centra
   c) počas trvania pokarhania správania nemajú výhodu udelenie možnosti udelenia dovolenky alebo priepustky mimo . **Kontaktovanie rodiča s dieťaťom počas návštev nie je nijak obmedzené**
   d) obmedzená výhoda predĺženej večierky
   e) obmedzená výhoda možnosti prídavku jedla nad normu
   f) pri dlhodobých pokarhaniach správania iniciovanie podania návrhu na zmenu zariadenia

2. **Základný stupeň - /neutrál/** v tomto statuse sú deti, ktoré nezískali pochvalu ani pokarhanie správania. Riadia sa presne režimom dňa, plnia si povinnosti vyplývajúce z vnútorného poriadku. Deti v tomto stupni majú určité výhody no neplynú im mimoriadne výhody. Majú:
   a) možnosť sledovať TV v piatok po večierke
   b) počas víkendu voľný pohyb s návštevou po areály
   c) možnosť prídavku jedla nad normu

d) možnosť udelenia dovolenky počas prázdnin
e) možnosť víkendových pobytov doma

3. **Pochválení** – touto výsadou sú ocenené deti, ktorí získali pochvalu.
Výhody vyplývajúce pre deti v tejto skupine :
a) možnosť sledovať TV v piatok a v sobotu po večierke
b) možnosť udelenia dovolenky počas prázdnin
c) možnosť mimoriadnej vychádzky s návštevou do mesta bez vychovávateľa, resp. možnosť mimoriadnej vychádzky do mesta s vychovávateľom
d) možnosť prídavku jedla mimo normy
e) možnosť spolupodieľať sa pri tvorbe programu samostatnej skupiny
f) možnosť pobytu doma každý víkend
g) možnosť výberu nového oblečenia,

4. Skupina so samostatným režimom – 3. skupina

V tejto skupine sa nachádzajú deti, ktoré dlhodobo dosahovali na samostatných skupinách dobré výsledky. Do skupiny so samostatným režimom sú umiestnené deti, ktoré dokážu ovládať svoje správanie, prejavujú vysokú snahu pracovať na individuálnom raste, pracujú na odstránení dôvodov umiestnenia do centra, majú osvojený režim a pravidlá správania sa, spolužitia a dodržiavajú ich. Svojim správaním sú **vzorom pre ostatných.**
Možnosť iniciovať podanie na zrušenie nariadeného súdneho rozhodnutia.

Kritéria a systém:

Podmienkou umiestnenia do tejto skupiny je, že dieťa musí byť v centre minimálne 8 týždňov. Ďalšou podmienkou je aby bolo 6 po sebe idúcich týždňov minimálne 4-krát pochválené a môže mať maximálne 1x odložené maximálne 2 týždňové pokarhanie správania.V prípade, že dieťa splní tieto kritériá, má možnosť podať písomnú žiadosť, ktorá musí obsahovať **prečo si dieťa myslí, že má byť zaradené do skupiny so samostatným režimom, čo bude jeho prínosom do skupiny a v čom bude preradenie do tejto skupiny preňho prínosom.** Takto sformulovanú žiadosť predloží svojim vychovávateľom, ktorí spoločne so psychológom dieťaťa písomne **vyjadria svoje stanovisko k predloženej žiadosti. V stanovisku by mali byť zahrnuté pozitíva, ale i riziká preradenia a na záver definitívne odporučenie, či neodporučenie preradenia s odôvodnením.** Takáto žiadosť sa predloží na rozhodnutie riaditeľke centra. Tá rozhodne neodkladne, najneskôr do 2 týždňov od doručenia žiadosti. V prípade kladného rozhodnutia sa preradenie uskutoční na najbližšej voľnej tribúne a dieťa sa v hodnotiacom systéme dostáva na pozíciu neutrála (z dôvodu možnosti získania statusu excelenta) so všetkými výhodami prislúchajúcimi členovi 3. skupiny.
Deti v skupine so samostatným režimom neprestávajú byť členom svojej pôvodnej samostatnej skupiny skupiny, sú naďalej pravidelne hodnotení, no nie je možné aby bol člen tejto skupiny pokarhaný. Dlhodobé neutrálne hodnotenie sa pokladá za slabú aktivitu, a snahu osobného rastu a môže byť dôvodom pre vylúčenie z 3. skupiny. Ak by bolo dieťa pokarhané za správanie stráca všetky výhody, ktoré vyplývajú z členstva skupiny so samostatným režimom. Pri závažnom priestupku sú dieťaťu okamžite odňaté výhody 3. skupiny, nečaká sa na voľnú tribúnu. Okamžité odňatie výhod podlieha schváleniu riaditeľom alebo zástupcom riaditeľa centra. Opätovné zaradenie do 3. skupiny je možné, no po splnení nasledovných podmienok:

- najskôr 8 týždňov po vyradení zo skupiny so samostatným režimom – 3. skupiny
- 8 týždňov po sebe idúcich nesmie byť pokarhaný za správanie a musí byť 5-krát chválený

V prípade pozitívneho hodnotenia je taktiež možné aj v tejto skupine dosiahnuť status excelenta.

Pravidlá v 3. skupine :

- Televízia a počítač (notebook) sú po večierke vypnuté.
- Nenavštevovať webové stránky a nepozerať filmy mládeži neprístupné.
- Nezneužiť telefón ani žiadnu z výhod.
- Zákaz fajčiť v zariadení, ani svoju voľnosť nezneužiť na prinesenie nepovolených látok a predmetov do zariadenia.
- Zákaz kradnúť, kšeftovať a vymieňať veci.

Porušenie, niektorého z pravidiel znamená pokarhanie správania a následné vylúčenie zo skupiny so samostatným režimom.

Povinnosti v 3.skupine:

- Udržiavať nepretržite poriadok a zútulňovať priestory skupiny (izba, obývačka) a pridelené spoločné priestory (jedáleň, návštevná miestnosť, klubovňa, vestibul).
- Každú činnosť, ktorú chcú vykonávať musia mať schválenú vychovávateľom.
- Zabrániť páchaniu priestupkov v prípade, že sa o nich dozvedia všetkými prípustnými prostriedkami.
- Dodržiavať pravidlá stanovené v tejto skupine.

Výhody:

- Voľné presúvanie
- Možnosť mať sladkosti a nápoje v obývačke
- Predĺžená večierka cez týždeň do 21:00, v piatok a sobotu do 23:00
- Možnosť chodiť samostatne po zariadení so súhlasom vychovávateľa
- Možnosť navštíviť inú skupinu so súhlasom vychovávateľa
- Možnosť prijať návštevu aj mimo víkendu
- Televízia a počítač (notebook) s internetom na izbe
- Možnosť používať osobný telefón vo vymedzenom čase 20:00 – 20:30
- Každý víkend udelený pobyt doma
- Možnosť chodiť na výlety počas víkendov aj počas týždňa
- Podieľanie sa na tvorbe programu samostatnej skupiny
- Možnosť si samostatne nakúpiť a vybrať oblečenie

5. Vzorný klient /**excelent**/ – tento status môže dosiahnuť dieťa, ktoré je umiestnené v skupine so samostatným režimom a získalo k určitému dňu / deň hodnotenia na voľnej tribúne / štyri a viac pochvál, takže od dňa hodnotenia má udelené minimálne šryri týždne pochvál dopredu. Výhody, vyplývajúce pre dieťa v tejto skupine :

a) sledovanie TV po večierke v piatok a v sobotu
b) možnosť udelenia súhlasu pobytu mimo Centra

c) možnosť prijímať mimoriadnu návštevu kedykoľvek / mimo vyučovania/
d) možnosť voľného pohybu - so súhlasom vychovávateľa možnosť samostatného pohybu v areály zariadenia, prípadne vychádzky do mesta bez ped. dozoru
e) možnosť samostatného nákupu nového oblečenia
f) možnosť voľby samostatného programu počas výchovnej činnosti
g) možnosť chodiť na krúžok aj mimo sídla centra
h) individuálna návšteva klubovne bez stáleho pedagogického dozoru
i) možnosť chodiť na nákup potravín pre skupinu samostatne
j) možnosť iniciovať podanie na zrušenie nariadeného súdneho rozhodnutia

x) spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona

Podklady k výške vreckového pripravuje sociálny pracovník centra, ktorý ich pravidelne každý mesiac odovzdá na schválenie riaditeľovi. Po schválení výšky vreckového deťom, vydá do 15 - dňa v mesiaci ekonomické oddelenie centra z pokladne peniaze v hotovosti, ktoré sú cez príjmový doklad odovzdané vychovávateľovi. Vychovávateľ samostatnej skupiny si vedie za každé dieťa osobitne List vreckového, v ktorom je vedené prijatie vreckového a jeho výdaje. Vreckové sa vydáva proti podpisu mal. dieťaťa priebežne počas celého mesiaca podľa potreby a požiadavky dieťaťa.

O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa. Kmeňový vychovávateľ poskytne dieťaťu potrebnú pomoc zohľadňujúc jeho vek, rozumovú vyspelosť a potreby. Dieťa sa vedie a podporuje k efektívnemu využívaniu vreckového.

Vreckové sa poskytuje dieťaťu v centre vo viacerých čiastkach v mesiaci. So súhlasom dieťaťa je vreckové dieťaťa alebo jeho časť uschovaná na určitý čas – tvorba úspor. Každý vychovávateľ si vedie riadnu dokumentáciu vo veci vreckového a tvorby úspor. Sociálny pracovník priebežne, min. 1x do mesiaca vykonáva kontrolu listov vreckového a dodržiavanie spôsobu poskytovania vreckového.

Obmedzenia pri vyplatení vreckového:
Suma vreckového ustanovená na mesiac sa znižuje o pomernú sumu vreckového pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo bez súhlasu mimo centra.

U detí, umiestnených v Centre podľa § 47 je spôsob využitia a výška vreckového nie je rovnaká ako u detí umiestnených podľa § 49 a tvorí súčasť dohody. Tu dieťa nedostáva vreckové ako pri pobytovom opatrení súdom, necháva mu ho rodič v sume, akej uzná za vhodné.

y) opis postupu v rizikových situáciách pre dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa, vážnych nezhodách medzi deťmi, deťmi a zamestnancami centra, plnoletými fyzickými osobami alebo medzi plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami centra a opis techník deeskalácie konfliktných situácií a agresívneho správania.

Opatrenia na zabránenie násilia na deťoch v zariadení

1. Vykonávanie pravidelných previerok príslušnej Okresnej a Krajskej prokuratúry.
2. Deti umiestnené v zariadení majú možnosť aj adresovať svoje sťažnosti priamo na mailovú adresu prokurátora, o ktorej sú deti informované a majú ju k dispozícii na nástenkách.
3. Majú možnosť kontaktu a osobných stretnutí so svojími kolíznymi opatrovníkmi z príslušných ÚPSVaR, OSPODaSK, viesť s nimi rozhovor osamote bez prítomnosti pracovníkov centra
4. Zabezpečený prístup k internetu na klubovni, možnosť byť na svojom mobilnom telefóne, PC
5. Zriadená schránka dôvery na prístupnom mieste v budove centra na chodbe
6. Zriadená Rada detí (deťmi zvolení zástupcovia detí), ktorá zasadá min. 1 x do mesiaca/ v prípade potreby aj častejšie / a predkladá požiadavky, navrhuje zmeny, vyjadruje názory detí atď.
7. Pravidelné vzdelávanie zamestnancov zariadenia, zabezpečenie pravidelnej supervízie v zmysle zákona.
8. Pravidelné vzdelávanie detí a osveta zabezpečovaná priebežne odbornými zamestnancami v zariadení.
9. Pravidelné vzdelávanie detí a osveta zabezpečovaná externými odbornými pracovníkmi v zariadení, pracovníkmi PZ SR, prokuratúra, podľa potreby a dohody.
10. Každé dieťa v centre má zabezpečenú osobu blízku (z odborného tímu), ktorá dieťa sprevádza obdobím pobytu v centre, poskytuje mu možnosť dôverného vzťahu, pravidelnú psychologickú pomoc a poradenstvo podľa potreby.
11. Deti sa zúčastňujú pravidelných individuálnych, skupinových a komunitných činností, kde sa majú možnosť vyjadriť, sú podporované a dbá sa na poznanie názoru dieťaťa k bežným i záťažovým životným situáciam dieťaťa.
12. Deti sú aktívnymi účastníkmi (primerane veku) v rámci plánovania a vyhodnocovania plánov práce s dieťaťom a rodinou s odbornými pracovníkmi a so svojimi sociálnymi kurátormi, s ktorými sú v pravidelnom kontakte.

Opatrenia proti šikanovanou detí:

1. OSVETA:

- Pedagogickí zamestnanci sú teoreticky oboznámení s tým, čo je to šikanovanie a ako ho rozpoznať.
- Deti sú na besedách so študentami práva minimálne 1x ročne s tým, čo je to šikanovanie a prečo je to nesprávne a s trestnoprávnymi následkami šikany
- Nástenka oboznamujúca s teóriou šikanovania, ktorá upozorňuje aj na to, že šikanovanie je trestný čin.
- Každoročne je do plánu práce v rámci osvety zahrnutá beseda s príslušníkmi PZ na tému šikana.
- Skupinové sedenia so psychológom sú tématicky zamerané na danú problematiku.

2.KONKRÉTNE OPATRENIA:

- Vychovávatelia na skupine majú neustály dohľad nad deťmi. Aktivity na samostatnej skupine sa vykonávajú spoločne.
- Počas výchovnej činnosti vychovávateľ neopustí skupinu a nenechá ju bez dozoru.
- V noci nočná služba neustále priebežne kontroluje spánok detí. Izby sú z bezpečnostných dôvodov pootvorené.
- Každý zistený náznak šikanovania sa neodkladne rieši a výsledok šetrenia je založený do spisu dieťaťa.
- Každé dieťa má svojho psychológa, s ktorým sa denne stretáva a na ktorého sa môže s dôverou obrátiť.
- Vychovávateľ/zdravotná sestra denne kontroluje zdrav.otný stav detí a 1x týždenne robí prehliadku celého tela.
- Dieťa pri príchode do zariadenia /z vychádzky, pobytu v domácom prostredí/ prejde osobnou prehliadkou, aby sme vedeli zachytiť prípadné násilie páchané na dieťati mimo zariadenia.

3.TECHNIKY DEESKALÁCIE KONFLIKTNÝCH SITUÁCIÍ AGRESÍVNEHO SPRÁVANIA

Vzhľadom na to, že v našom centre (Senec) sú umiestnení prioritne chlapci s poruchami správania, tak u niektorých sa môžu vyskytnúť aj následne prejavy, na ktoré môžeme následne využiť zvolené techniky deeskalácie prejavov. Taktiež aj v rámci CDR Chrastince prichádzajú deti s možnými prejavmi správania, ktoré si vyžadujú využiť spomínané techniky.

Suicidálne prejavy – sklony k sebapoškodzovaniu - pri zistení takéhoto prejavu klienta zamestnanec, ktorý má aktuálne dieťa v starostlivosti a je za neho plne zodpovedný zamedzí alebo preruší takéto správanie dieťaťa za účelom ochrany spomínaného dieťaťa a aj zdravia ostatných detí. Snaží sa v prvom rade dieťa upokojiť a rozptýliť jeho pozornosť. V prípade potreby mu odoberie nebezpečný predmet, ak prostredníctvom neho došlo k tomuto prejavu. Podľa závažnosti miery prípadneho sebapoškodenia dieťaťa /demonštratívne alebo vážne/ spomínaný zamestnanec vykoná bezodkladne ošetrenie dieťaťa, poskytne mu prvú pomoc. Následne zváži či jeho zdravotný stav a aj psychický stav si vyžaduje privolane RZP. Správanie dieťaťa je následne konzultované s riaditeľom zariadenia a aj psychológom, ktorý má dieťa v starostlivosti. Riaditeľ centra a aj psychológ následne zhodnotia ďalší postup – návšteva pedopsychiatra, prípadne klinického psychológa. Je potrebné zároveň informovať aj zákonného zástupcu dieťaťa, ÚPSVaR. Celá situácia musí byť aj zaznamenaná v spise dieťaťa.

Vážne nezhody medzi deťmi – postup je priamo závislý od zhodnotenia situácie prítomného pracovníka. Prvou fázou riešenia je určite priame ukončenie konfliktu zo strany zamestnanca centra a následne upokojenie detí a celkovej situácie – rozdelenie detí v priestore na upokojenie a doznenie emócií. Je možná aj prípadná intervencia zo strany psychológa centra, ktorý má deti v starostlivosti. Po doznení emócií je potrebné vypočuť si obe strany nezávisle, nájsť rozdiely v názoroch a následne nájsť nestranné riešenie konfliktu. Následne sa spraví konečné rozhodnutie a vzniknutá situácia sa vyrieši. V prípade ak konflikt medzi deťmi je závažnejší a nie je ho možné

vyriešiť interne v rámci skupiny, tak je potrebné informovať riaditeľa centra, ktorý následne zhodnotí potrebu riešenia vzniknutej situácie hneď alebo na nasledujúci deň. V prípade, ak ide o závažný fyzický konflikt medzi deťmi a nielen verbálny, ktorí nie sú schopní ukončiť ani napriek opakovaným zásahom zamestnanca centra je potrebné kontaktovať RZP, prípadne PZ, ak by išlo o závažnú situáciu, ktorá si tento postup vyžaduje. Je potrebné zároveň informovať aj zákonného zástupcu dieťaťa, ÚPSVaR. Celá situácia musí byť aj zaznamenaná v spise dieťaťa.

Nezhody medzi deťmi a zamestnancami centra – v prípade verbálneho konfliktu je úlohou zamestnanca centra prerušiť vzájomnú komunikáciu, následne presmerovat pozornosť dieťaťa iným smerom. Tiež môže zamestnanec centra vyplniť časový priestor nejakou voľnočasovou aktivitou na rozptýlenie pozornosti, resp. presmerovania pozornosti dieťaťa. Ak by išlo o fyzické napadnutie zamestnanca zo strany dieťaťa je potrebné tento fyzický útok ukončiť primeraným spôsobom, ale so zreteľom na ochranu zdravia a bezpečia dieťaťa, seba a aj ostatných detí na skupine. V prípade potreby je potrebné kontaktovať RZP alebo policajnú hliadku. Následne je potrebné bezodkladne informovať riaditeľa centra, prípadne v prípade potreby intervencie dieťaťa aj jeho psychológa. Následne je potrebné informovať o vzniknutej situácií aj zákonného zástupcu dieťaťa, ÚPSVaR, dozorujúceho prokurátora.

Pre zvládanie krízových situácií s deťmi má centrum vypracovaný Program supervízie a postup pri výskyte mimoriadnej udalosti, ktoré umožňujú efektívnejšie zvládanie vzájomných konfliktov medzi deťmi, predchádza syndrómu vyhorenia u pracovníkov centra. Tiež poskytuje možnosti na dostatočnú psychohygienu a získanie nadhľadu pri riešení vzniknutých výchovných problémov.

Konflikt medzi zamestnancom a klientom (dieťaťom)

1, Prevencia konfliktu:

Sebareflexia: Každý zamestnanec ako človek má svoj vlastný spôsob, ako pristupuje ku konfliktu. Preto je dôležité, aby zamestnanec si bol dopredu vedomý o jemu prirodzených reakciách na konflikt, o spôsoboch správania, myslenia a prežívania, ktoré sa jemu ako človeku automaticky aktivujú a môžu napomáhať riešeniu situácie, ale aj blokovať deeskaláciu konfliktu. Útok, útek, ustrnutie a podvolenie sa („fawn“) sú štyrti typické reakcie na konflikt ako na stresovú situáciu. Pre zamestnanca je potrebné, aby vedel reflektovať, ako sa zachová v prípade konfliktu, či má tendenciu konfrontovať ho hneď, alebo sa bude konfrontácii vyhýbať, či bude problém ignorovať.

Keď zamestnanec chápe svoj prirodzený prístup ku konfliktom, môže ľahšie podniknúť kroky na predchádzanie vytvárania konfliktu a efektívnejšie spolupracovať s ostatnými, ak konflikty nastanú. Ak vníma u seba stresovú reakciu na konflikt, je potrebné, aby venoval pozornosť akýmkoľvek myšlienkam alebo tendenciám ku správaniu, ktoré by mohli podporovať nevhodný prístup k vyriešeniu konfliktu.

Tvorba vzťahov: Posilnenie vzťahov s ostatnými môže výrazne pomôcť pri predchádzaní konfliktov. Jestvujúca dôvera vo vzťahu pomáha obom stranám ľahšie sa zamerať na problém a hľadať spoločné riešenie. Predchádza sa tým automatickému čiernobielemu hodnoteniu situácie a iracionálnemu kritickému hodnoteniu klienta zariadenia. Budovanie vzťahov umožnuje rozvíjať empatiu ku klientom a komunikovať o témach, na ktoré vznikli rôzne názory.

Povedomie o efektívnej komunikácii: zamestnanec sa potrebuje priebežne vzdelávať v efektívnej komunikácii s cieľom získania racionálneho nadhľadu v emočne vypätej situácii. Robí tak pod vedením svojho priameho nadriadeného, využívaním supervízie a jemu vlastných zdrojov pre osobnostný rozvoj.

2. Riešenie otvoreného konfliktu

Odhadnutie situácie a počiatočná reakcia zamestnanca: Zamestnanec musí rýchlo odhadnúť úroveň konfliktu, jeho možné dosledky a svoju schopnosť bezpečne zasiahnuť a tomu prispôsobiť svoje reakcie. Ak sa jedná o konflikt, v ktorom je ohrozené zdravie, či život druhej osoby, alebo majetok vysokej hodnoty, je potrebné, aby svojim aktívnym správaním čo najrýchlejšie zabránil potenciálnym negatívnym dôsledkom. Ak sa jedná o konflikt, v ktorom akútne nehrozí vyššie menované riziko, môže situáciu pozornejšie analyzovať a až na základe vyhodnotenia reagovať na situáciu.

Udržanie vlastného pokoja: pri otvorenom konflitke je dôležité, aby zamestnanec zostal pokojný, pod vlastnou emočnou kontrolou, čo pomáha predchádzať ďalšiemu zvyšovaniu napätia. Tomuto slúži nielen jeho nadhľad vďaka sebareflexii a vedomostiam o konflikte a asertívnej komunikácii, ale aj techniky práce s vlastnými emóciami, ako sú napríklad sústrednie sa na tu-a-teraz (mindfulness) a rôzne dýchacie techniky.

Aktívne počúvanie: Zamestnanec by mal venovať plnú pozornosť tomu, čo klient hovorí, aby sa klient cítil počutý a chápaný.

Uznávanie emócií klienta: deeskalácii reaktívnosti klienta zariadenia napomáha akceptovať a uznávať jeho emócie bez súdenia alebo kritiky. Uvedené znamená vyjadrovať pochopenie pre subjektívne dôvody klienta pre dané emócie, nemusí to ale nutne znamenať súhlas s jeho videním situácie, interpretáciou a správaním.

Použitie reflektujúcich komentárov: upokojeniu situácie pomáhajú prejavy rešpektu voči klientovi vyjadrené ako parafrázovanie jeho viet, či ako zrkadlenie klientom povedaného, čo prežívaného typu: "Chápem, že sa cítiš frustrovaný."

Vedomé využívanie proxemických zákonností: zamestnanec rešpektuje osobný priestor klienta. Nie je od neho tak ďaleko, že by vzbudzoval pocity nezáujmu, alebo ignorácie, ale nie je ani v intímnej zóne klienta, aby sa klient necítil ohrozený.

Reč tela a tón hlasu: keďže počas otvoreného konfliktu je množstvo informácií komunikovaných neverbálnym kanálom, zamestnanec udržiava nekonfrontačnú reč tela a pokojný tón hlasu. Čím väčší pokoj demonštruje sám, tým silnejší pozitívny vzor pre ... riešenie situácie pre klienta vytvára.

Riadenie smeru komunikácie

Sústredenie sa na budúcnosť: zamestnanec sa v danom okamihu snaží deeskalovať situáciu aj rozhovorom zameraným na budúcnosť. Používa reč, ktorá sa sústredí na riešenie situácie. Snaží sa

osloviť potreby a hodnoty klienta, o ktorých vie, že sú pre neho dôežité a tak ho motivuje k hľadaniu riešenia.

Stanovenie hraníc: zamestnanec jasne a zrozumiteľne definuje hranice správania pre klienta a vedie ho k tomu, aby sám racionálne zvažoval dôsledky. V rozhovore s klientom môže zamestnanec explorovať dôsledky rôznych potenciálnych rozhodnutí klienta, čím mu nielen prejavuje rešpekt, ale napomáha kritickému mysleniu klienta a jeho odstupu od vlastných emócií.

Ignorovanie provokujúcich otázok: zamestnanec počas otvoreného konfliktu nereaguje na agresiu provokujúce vyhlásenia klienta, ale sústredí sa namiesto toho na hlavný problém.

Využitie tretích strán: Ak je to potrebné môže zamestnanec požiadať o pomoc iného zamestnanca zariadenia pre deeskalovanie konfliktu.

3. Sekundárna a terciárna prevencia konfliktov

Priestor pre sebareflexiu zamestnanca: zamestnanec po ukončení konfliktu dodatočne vyhodnotí efektívnosť svojej komunikácie a svojho správania. Aby tak urobil čo najobjektívnejšie, reviduje svoje emočný stav a v prípade potreby vyhodnocuje situáciu až po časovom odstupe.

Umožnenie času na reflexiu pre klienta: po ukončení konfliktu a emočnom upokojení sa klienta sa poskytne dieťaťu priestor na reflexiu jeho správania, prežívania, postojov a spôsobu uvažovania spätne v čase ako na skúsenosť. Zamestnanec vedie rozhovor s klientom s cieľom vytvoriť pre neho priestor pre učenie sa a rozvoj osobnosti klienta. Povzbudzuje klienta k reflexii vlastných silných stránok, rozvojových oblastí a podnecuje ho k premýšľanie o čo najlepších riešeniach obdobných situácií do budúcnosti. Zamestnanec tak vedome využíva odoznelý konflikt pre podporu psychosociálnych zručností klienta.

Systémové preventívne riešenia: ak je to možné a potenciálne prospešné, zariadenie po doriení konfliktu vytvorí strategie a techniky na predchádzanie budúcim obdobným konfliktom, resp. optimalizuje interné procesy s preventívnym cieľom.

Konflikt medzi dvoma klientmi zariadenia (deťmi)

1. Rýchla Identifikácia a Intervencia:

Pozorné pozorovanie a rozpoznávanie signálov konfliktu: Vychovávateľ by mal byť ostražitý voči príznakom konfliktu, ako sú verbálne výmeny, zvýšené napätie alebo fyzická agresia. Rozpoznáva ranné znaky konfliktu, ako sú zmeny v správaní, tónu hlasu alebo telesnej reči klientov.

Vedomá evaluácia a proaktívne zasiahnutie: Pri prvých známkach konfliktu zamestnanec okamžite odhadne stupeň konfliktu a znalý osobnostných čŕt detí aj mieru možného rizika pre fyzický konflikt. Podľa odhadu situácie, jej závažnosti, osobnosti zapojených klientov a znalosti cyklu učenia sa rozhodne, či sa jedná o príležitosť, počas ktorej je možné testovať schopnosť klientov ustáť a riešiť verbálny konflikt, alebo je nutný okamžitú intervenciu s cieľom predísť eskalácii. Ak

situáciu v uvedenom zmysle nedokáže dostatočne rýchlo, prakticky okmažite, vyhodnotiť, rozhoduje sa pre svoj zásah v ranom štádiu konfliktu.

2. Efektívna Komunikácia

Zabezpečenie zdravia a života: zamestnanec svojim správaním zabezpečí, aby všetky deti a ostatný personál boli v bezpečí. V prípade potreby fyzicky oddelí konfliktné strany.

Jasné komunikačné prejavy: zamestnanec jasne a s dôrazom komunikuje hranice pre správanie klientov. Sám by mal zostať pokojný a ovládaný, aby poskytol model správania pre deti.

Emocionálna regulácia: zamestnanec pomáha klientom emočne sa regulovať. Necháva klientom čas na upokojenie. Ak je potrebné, robí spolu s nimi dychové cvičenia.

3. Strategický prístup k riešeniu konfliktu:

Zapojenie detí do riešenia: Zamestnanec povzbudí klientov, aby sa aktívne zapojili do hľadania riešenia konfliktu, čo podporuje ich sociálne zručnosti a pocit zodpovednosti. Pomáha im rozvíjať dohody a kompromisy v hraniciach spoločenských noriem.

Ponúknutie vlastného názoru: zamestnanec zdieľa svoje vedomosti a skúsenosti s riešením obdobných situácií motivačným spôsobom s dôrazom na benefity ponúkaného riešenia.

Aktívne počúvanie: Vychovávateľ by mal počúvať všetky strany konfliktu bez prerušovania a s empatiou.

Individuálny prístup: zamestnanec prispôsobí prístup riešenia konfliktu individuálnym potrebám a osobnostiam klientov.

Nezaujatý prístup: zamestnanec zostáva počas rozhovoru s klientmi o situácii nestranný a nevytvára si predčasné závery.

Zapojenie ďalších odborníkov: pre komplexnejšiu intervenciu môže v prípade potreby zamestnanec zapojiť do riešenia psychológa alebo sociálneho pracovníka.

4. Reflexia a prevencia po konflikte:

Hodnotenie a reflexia: zamestnanec po ukončení konfliktu spolu s klientmi vyhodnotí situáciu a identifikuje čo sa naučili. Vedie s klietmi diskusiu o tom, čo sa stalo, aké boli ich pocity a ako by sa podobné situácie dali v budúcnosti riešiť lepšie.

Zamestnanec ďalej sleduje a vyhodnocuje vývin komunikácie medzi danými klientmi. Zamestnanec vyhodnocuje situáciu so psychológom dieťaťa a s ďalšími stranami zainteresovanými na psycho-sociálnom vývine klientov.

Podpora dôvery a rešpektu: zamestnanec preventívne buduje medzi klientmi atmosféru vzájomného rešpektu a dôvery, čo napomáha vytvárať prostredie, kde sú konflikty riešené konštruktívne. Organizuje činnosti a hry, ktoré podporujú tímovú prácu a vzájomnú úctu medzi klientmi.

Vzdelávanie o konfliktoch: zamestnanec počas výchovnej činnosti vedie diskusie o dôležitosti riešenia konfliktov a učí klientov zariadenia, ako riešiť nezhody pokojným a produktívnym spôsobom.

Nepretržitá supervízia: zamestnancom je poskytovaná pravidelná supervízia a spätná väzba na ich prístupy a techniky riešenia konfliktov.

MIMORIADNE UDALOSTI

Za mimoriadne udalosti pokladáme:
1. **útek dieťaťa**
2. **suicídne správanie dieťaťa**
3. **úraz dieťaťa**
4. **páchanie násilia voči dieťaťu**
5. **páchanie násilia dieťaťa voči svojmu okoliu**
6. **zneužívanie návykových látok**
7. **únos dieťaťa**
8. **vniknutie do objektu nepovolenou osobou**

OPATRENIA POSILŇUJÚCE BEZPEČNOSŤ V SLVS A ELIMINUJÚCE VÝSKYT MIMORIADNÝCH UDALOSTÍ

A,/ výkon nočných služieb zabezpečený pomocným vychovávateľom v Senci – bdiaca služba

B,/ pohotovostná spiaca nočná služba v Chrastinciach

D,/ pravidelné kontroly vých. práce v popoludňajších a nočných hodinách

E,/ priame telefonické spojenie so služobňou služobňou Policajného zboru SR so sídlom v Senci a Veľkom Krtíši a Mestskou políciou Senec a Mestksou políciou vo Vinici

F,/ pohotovostný služobný mobilný telefón

G,/ školenie zamestnancov zamerané na možnosť výskytu a postup pri riešení mimoriad.

udalosti

H,/ školenie zamestnancov zo základov prvej pomoci

I,/ ku každej akcii organizovanej mimo areál centra spracúvať prípravu obsahujúcu poučenie detí o zdravotných, bezpečnostných a hygienických pokynoch

J,/ o všetkých negatívnych javov detí vedená podrobná dokumentácia

- záznam v IPRODe
- mesačný hárok dieťaťa
- záznamy o úrazoch
- kniha evidencie sťažností
- spis dieťaťa

* popis mimoriadnej udalosti jej okolností vypracúva ped. alebo odborný zamestnanec, v ktorého prítomnosti sa mimoriadna udalosť udiala, resp. ktorý mimoriadnu udalosť zistil.

K,/ na vychádzku mimo areál zariadenia pustiť dieťa iba v sprievode osoby, ktorej je zverené do opatery, resp. s osobou, ktorá má písomné splnomocnenie osoby, ktorej je dieťa do vých. zverené

L,/ dávkovanie liekov zabezpečené pod odb. dohľadom príslušného detského lekára

- vypracovaný zoznam detí užívajúcich lieky s presným dávkovaním
- o podaní predpísaných liekov po každom podávaní službukonajúcim vychovávateľom tento urobí záznam o požitých liekoch
- prehľadnosť v užívaní liekov používaním liekoviek
- dohľad a zodpovednosť za dávkovanie liekov má ped./odb. zamestanec

M,/ zabezpečená prítomnosť psychológa pre prípad krízovej intervencie aj v cez víkend

N,/ každá návšteva je zaznamenávaná do spisu dieťaťa a mesačného hárku dieťaťa

O,/ výchovný pracovník v popoludňajších a nočných hodinách, ako i pohot. spiaca služba sú vybavení služobnými mobilnými telefónmi.

P,/ každý zamestnanec je poučený o postupe pri výskyte mimoriadnej udalosti

POSTUP PRI VÝSKYTE MIMORIADNEJ UDALOSTI

1. Pri úteku dieťaťa

a/ telefonicky hlásiť útek na polícii s podrobným popisom dieťaťa

- vypísať hlásenie o úteku a informovať sociálnu pracovníčku
- hlásiť mimoriadnu udalosť riaditeľovi centra

- zaznamenanie úteku do knihy denného hlásenia

T: okamžite zodp.: pracovník, ktorý bol v čase úteku s dieťaťom

b/ zaslanie písomného hlásenia o úteku z Polícii

-informovanie orgánu OSPODaSK, OS, Ústredie práce soc. vecí a rodiny

- informovanie rodiča

-informovanie na pohotovostné číslo dozorujúceho prokurátora/rodiča

T: neodkladne zodp.: sociálna pracovníčka/ psychológ

c/ informovať akreditačnú komisiu

T: v zmysle zákona zodp.: oprávnená osoba

d/ pri návrate z úteku dôkladne prehliadnuť dieťa, aby sa tak zabránilo prineseniu nežiadúcich predmetov (zbrane, návykové látky, lieky, cigarety a pod.) do centra

zodp.: kmeňový vychovávateľ

e/ pri návrate z úteku skontrolovať zdravotný stav dieťaťa a zabezpečiť dôkladnú hygienu organizmu a dezinfekciu šatstva

zodp.: službukonajúci vychovávateľ

f/ návrat z úteku zaznamenať do knihy denného hlásenia a mesačného hárku dieťaťa

zodp.: kmeňový vychovávateľ

g/ hlásenie o zadržaní zaslať Polícii

informovať orgán SPODaSK a dozorujúceho prokurátora zodp. : sociálna pracovníčka

- informovanie rodiča zodp. : odborný zamestnanec

h/ informovať akreditačnú komisiu

T: v zmysle zákona zodp.: oprávnená osoba

4. Pri suicídnom správaní dieťaťa

a. akékoľvek zistenie suicídneho správania dieťaťa neodkladne nahlásiť nadriadenému

zodp.: zamestnanec, ktorý má o suicídnom správaní vedomosť

b. v prípade suicídnych náznakov individuálnou prácou s dieťaťom odborný tím v spolupráci s pedagogickým zamestnancom a v prípade potreby so psychiatrom riešiť stav dieťaťa

zodp.: odborný zamestnanec, ktorý má dieťa v starostlivosti

c. v prípade suicídnych prejavov okamžite zabezpečiť lekársku pomoc. V prípade

potreby poskytnúť prvú pomoc

zodp.: všetci zamestnanci

d. informovať rodiča dieťaťa orgán OSPODaSK a dozorujúceho prokurátora

zodp.: sociálny pracovník

e. informovať akreditačnú komisiu

zodp.: oprávnená osoba

f. každý náznak, resp. prejav suicídneho správania zaznamenať do IPROD a pedag. pozorovania

zodp.: odborný zamestnanec, pedagogický zamestnanec

5. Pri úraze

a. Poskytnutie prvej pomoci a v prípade potreby volať RZP

Zodp.: všetci zamestnanci centra

b. Informovať rodičov alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa a OSPODaSK

Zodp.: sociálny pracovník

c. Informovať akreditačnú komisiu

Zodp.: oprávnená osoba

d. každý úraz (registrovaný i neregistrovaný) zaznamenať v zdravotnej dokumentácii dieťaťa Zodp.: ped./ odb. zamestanec

e. spísať záznam o úraze najneskôr do štyroch dní. Ak sa jedná o neplnoletého žiaka

Zodp.: Pedagogický zamestnanec, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úraz

f. Vyšetrenie okolností úrazu, zistenie všetkých okolností a príčin vzniku úrazu, miesta úrazu, svedkov úrazu, zadokumentovanie miesta úrazu, uvedenia mena a priezviska pedagogického zamestnanca, ktorý vykonal dozor v čase vzniku úrazu

Zodp: vyšetrovacia komisia

g. kto úraz zavinil, okolnosti jeho vzniku, prijme a vykoná potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného úrazu.

6. Pri páchaní násilia voči dieťaťu:

- pri každom náznaku, príp. zaregistrovanom násilí voči dieťaťu povinnosť zasiahnuť a podniknúť kroky k jeho odvráteniu Z: všetci zamestnanci
- neodkladne informovať oprávnenú osobu Z: všetci zamestnanci
- podnet dôkladne prešetriť Z: oprávnená osoba
- zistené násilie voči dieťaťu zaznamenať do IPRODU, Z: sociálny pracovník
- informovať akreditačnú komisiu Z: oprávnená osoba
- neodkladne informovať OSPODaSK, rodičov alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, dozorujúceho prokurátora, príp. orgány činné v trestnom konaní

  Z: sociálny pracovník, oprávnená osoba

7. Pri páchaní násilia dieťaťa voči svojmu okoliu:

- Pokúsiť sa izolovať agresora od ostatných detí pokiaľ možno pokojnou cestou aby sa tak zabránilo ublíženiu na zdraví Z: všetci zamestnanci
- V prípade vyhrotenej agresivity a nemožnosti pokojného riešenia situácie / dieťa nereaguje na slovné výzvy, ničí okolie, útočí na ostatné deti, príp. dospelých, slovne uráža a ponižuje okolie a hrozí fyzický kontakt s dotknutou osobou a pod. /možno použiť hmaty a chmaty **nevyhnutné** na odvrátenie nebezpečenstva a zabraňujúce útočníkovi ublížiť sebe alebo okoliu /objatie, zovretie rúk, znehybnenie na zemi formou priľahnutia, zabezpečenie rúk, nôh, hlavy/

  Je zakázané použitie akýchkoľvek prostriedkov – palica a pod. na spacifikovanie dieťaťa.

  Je povolené v prípade nevyhnutnosti použitie hmatov a chmatov prípadne privolanie fyzicky zdatnejšieho službukonajúceho kolegu - muža Z: všetci zamestnanci
- Snažiť sa upokojiť dieťa – krízová intervencia odborného zamestnanca ak je to možné a v prípade potreby volať pohotovosť Z: všetci zamestnanci
- O každom prejave násilia informovať oprávnenú osobu a spísať záznam o mimoriadnej udalosti a založiť ho do spisu dieťaťa Z: všetci zamestnanci
- V prípade zranenia dieťaťa pri afekte podať prvú pomoc a uviesť to v zázname o mimoriadnej udalosti Z: všetci zamestnanci
- informovať OSPODaSK, rodičov alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa

  Z: soc.pracovník/odb. zamestnanec (rodiča)
- O každom prejave násilia informovať oprávnenú osobu a spísať záznam o mimoriadnej udalosti

  Z: všetci zamestnanci

6. Pri zneužití návykových látok:

- Pri podozrení z užitia návykovej látky urobiť test a informovať nadriadeného

  Z: ped./ odb. zamestanec
- Sledovať dieťa a pri zhoršení zdravotného stavu neodkladne volať rýchlu zdravotnú pomoc

  Z: ped./ odb. zamestanec
- Zaznamenať do IPRODU Z: ped./ odb. zamestanec
- V prípade pozitívneho testu informovať orgán OPODaSK a zákonného zástupcu

  Z: ped./ odb. zamestanec

7. Pri únose dieťaťa:

Únosom rozumieme nepovolené odvedenie odnesenie, resp. odvezenie dieťaťa zo zariadenia bez súhlasu.

- Návštevu neumožníme osobe, ktorá nie je v príbuzenskom vzťahu k dieťaťu a neprišla ani v sprievode takejto osoby. Preto je nutné **<u>legitimizovať návštevu a zapísať ju do mesačného hárku dieťaťa</u>**

  Z:. vychovávateľ
- V prípade únosu okamžite kontaktujeme políciu a poskytneme potrebné údaje – popis osôb, auta a informujeme riaditeľa centra. Z: vychovávateľ
- O mimoriadnej udalosti spíšeme záznam, informujeme OSPODaSK a v prípade potreby rodinných príslušníkov Z: soc.pracovník/odb. pracovník
- Mimoriadnu udalosť oznámiť akreditačnej komisii Z: oprávnená osoba

8 Pri vniknutí nepovolenej osoby do Centra

- Hlásime neodkladne polícii a kontaktujeme riaditeľa Z: služkonajúci vychovávateľ
- Ak je potrebné, urobíme nevyhnutné opatrenia na ochranu detí

  Z: služkonajúci vychovávateľ

9 Pri výskyte epidémie, či pandémie

- Riadiť sa vypracovaným krízovým plánom Z: všetci zamestnanci